

Program hospodárskeho rozvoja

a

sociálneho rozvoja obce

Kolta

2021 – 2027

(s výhľadom do roku 2030)

2021

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KOLTA 2021 – 2027 (s výhľadom do roku 2030)

Autorky:

©RNDr. Daša OREMUSOVÁ, PhD., 2021

©RNDr. Hilda KRAMÁREKOVÁ, PhD., 2021

Foto na obálke: Obecný úrad Kolta, 2021

OBSAH

0	ÚVOD	4
1	ANALYTICKÁ ČASŤ	5
1.1	Situačná analýza obce	5
1.1.1	Vymedzenie územia	5
1.1.2	Prírodné pomery	5
1.1.3	Z histórie obce	7
1.1.4	Demografické pomery	8
1.1.4.1	Vývoj počtu obyvateľstva	9
1.1.4.2	Dynamika obyvateľstva	10
1.1.4.3	Štruktúry obyvateľstva	16
1.1.5	Ekonomická základňa	21
1.1.5.1	Štruktúra využitia pôdneho fondu	21
1.1.5.2	Trh práce	22
1.1.5.3	Majetok a rozpočet obce	27
1.1.6	Infraštruktúra	29
1.1.6.1	Sociálna infraštruktúra	29
1.1.6.2	Domový a bytový fond	30
1.1.6.3	Technická, environmentálna a informačná infraštruktúra	31
1.1.6.4	Dopravná infraštruktúra	32
1.1.7	Cestovný ruch	32
1.1.8	Kultúrny a spoločenský život	33
1.1.9	Environmentálne pomery	34
1.2	Výsledky ankety obyvateľov	35
1.3	SWOT analýza obce	42
1.4	Problémová analýza	44
2	STRATEGICKÁ ČASŤ	46
2.1	Vízia obce	46
2.2	Integrované územné investície ako nástroj synergie opatrení a aktivít implementácie rozvojovej stratégie obce	46
3	PROGRAMOVÁ ČASŤ	49
3.1	Ex-post hodnotenie projektov obce za roky 2014 – 2020	49
3.2	Akčný plán projektov obce na roky 2021 – 2027	51
4	REALIZAČNÁ ČASŤ	52
5	FINANČNÁ ČASŤ	53
6	ZÁVER	55
7	ZOZNAM INFORMAČNÝCH ZDROJOV	56

0 ÚVOD

Zmenou spoločensko-ekonomického systému a najmä presunom viacerých kompetencií z pôsobnosti okresných úradov na obce sa na miestne samosprávne orgány presúvajú i rozhodnutia, akým smerom sa ich vývoj a rozvoj bude uberať.

Zákon o podpore regionálneho rozvoja č. 539/2008 Z. z. (v znení zákonov č. 309/2014 Z. z., č. 378/2016 Z. z., č. 58/2018 Z. z., č. 313/2018 Z. z., č. 221/2019 Z. z., č. 134/2020 Z. z.) ako jeden zo základných dokumentov podpory regionálneho rozvoja územia definuje program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce (ďalej PHSR). PHSR je strednodobý programový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority v programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce.

Nové programové obdobie 2021 – 2027 prinieslo nielen vznik Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR (<https://www.mirri.gov.sk/index.html>), avizované sú aj zmeny v legislatívnom a programovom zabezpečení nového programového obdobia (<https://www.partnerskadohoda.gov.sk/programove-obdobie-2021-2027/>).

PHSR obce je v súlade s existujúcimi dokumentmi vyššej hierarchickej úrovne:

- Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja (v znení zákonov č. 309/2014 Z. z., č. 378/2016 Z. z., č. 58/2018 Z. z., č. 313/2018 Z. z., č. 221/2019 Z. z., č. 134/2020 Z. z.),
- Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2014 – 2020,
- Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030 - dlhodobá stratégia udržateľného rozvoja - Slovenskej republiky – Slovensko 2030 (2020),
- Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001 (KURS 2001) v znení KURS 2011,
- Program rozvoja vidieka Slovenskej republiky na programové obdobie 2014-2020,
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja (NSK) 2016 – 2022,
- Integrovaná územná stratégia (PHSR) NSK do roka 2030 (v príprave),
- Územný plán regiónu Nitrianskeho kraja (2015),
- Stratégia rozvoja vidieka NSK 2016 – 2022,
- Strategický a marketingový plán rozvoja cestovného ruchu v NSK na roky 2014 – 2020,
- Stratégia rozvoja cyklotrás v NSK na roky 2021 – 2027,
- PHSR združenia obcí Termál na roky 2007 – 2013 (Dubcová a kol., 2007),
- PHSR združenia obcí Termál na roky 2014 – 2020 (Dubcová a kol., 2014),
- Stratégia integrovaného rozvoja mikroregiónu Termál (Heidema a kol., 2007).

PHSR obce zároveň nadväzuje aj na ďalšie dokumenty vypracované v predchádzajúcom programovom období:

- PHSR obce Kolta na roky 2007 – 2013 (Dubcová a kol., 2007),
- PHSR obce Kolta na roky 2014 – 2020 (Dubcová a kol., 2014),
- Územný plán obce Kolta (Borguľa, 2004),
- Program odpadového hospodárstva obce Kolta na roky 2016 – 2020 (2016).

Ďalšie relevantné informačné zdroje, ktoré boli použité v procese tvorby tohto dokumentu, sú uvedené v jeho záverečnej kapitole.

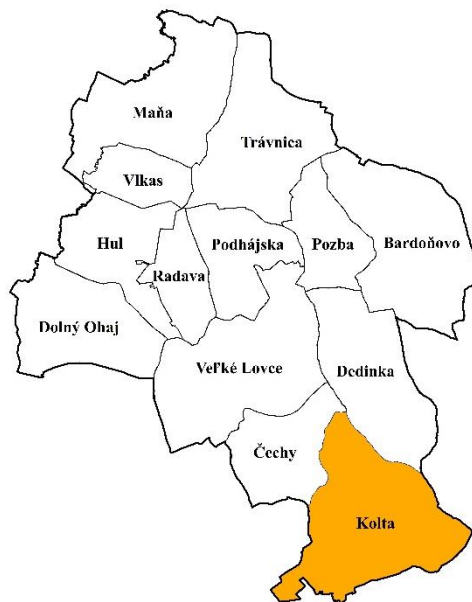
PHSR obce treba chápať ako koncepcný dokument identifikujúci nielen hlavné problémy rozvoja obce ale i opatrenia, ktoré by mali k riešeniu týchto problémov prispieť, je podkladom pre naplnenie potrieb obyvateľov obce prostredníctvom rozvojových zámerov.

1 ANALYTICKÁ ČASŤ

1.1. SITUAČNÁ ANALÝZA

1.1.1 VYMEDZENIE ÚZEMIA

Obec Kolta sa **nachádza** v severovýchodnej časti okresu Nové Zámky, rozkladajúc sa na Podunajskej pahorkatine, z ktorej na územie zasahuje Hronská pahorkatina prostredníctvom svojej centrálnej časti Bešianskej pahorkatiny. Obec je zároveň súčasťou Združenia obcí Termál (ZO Termál, Mikroregión Termál), ktorý vznikol 4. októbra 1999 ako záujmové združenie obcí v okolí Termálneho kúpaliska Podhájska združujúc v súčasnosti obce Podhájska, Bardoňovo, Čechy, Dedinka, Dolný Ohaj, Hul, Kolta, Maňa, Pozba, Radava, Trávnica, Vlkas a Veľké Lovce.

Tvar obce je pretiahnutý v smere severovýchod – juhozápad. Obec, ktorá má v okrese Nové Zámky okrajovú polohu susedí na juhu s obcou Jasová a na západe s obcou Semerovo. Na severozápade a severe hraničí s obcou Čechy a na severovýchode s obcou Dedinka (mapa 1). Východné hranice má obec Kolta s obcami Čaka a Farná, ktoré sú už súčasťou okresu Levice.

Napriek svojej okrajovej pozícii v Mikroregióne Termál má obec pomerne výhodnú dopravnú polohu. Územím prechádza vo východo-západnom smere dopravná komunikácia I/75 spájajúca Sládkovičovo a Lučenec smerom do Maďarska. V severojužnom smere vedie územím cesta II/589 Chotín – Kolta, prepájajúca cestu I/64 Komárno – Nitra a cestu I/75 Sládkovičovo – Nové Zámky – Lučenec.

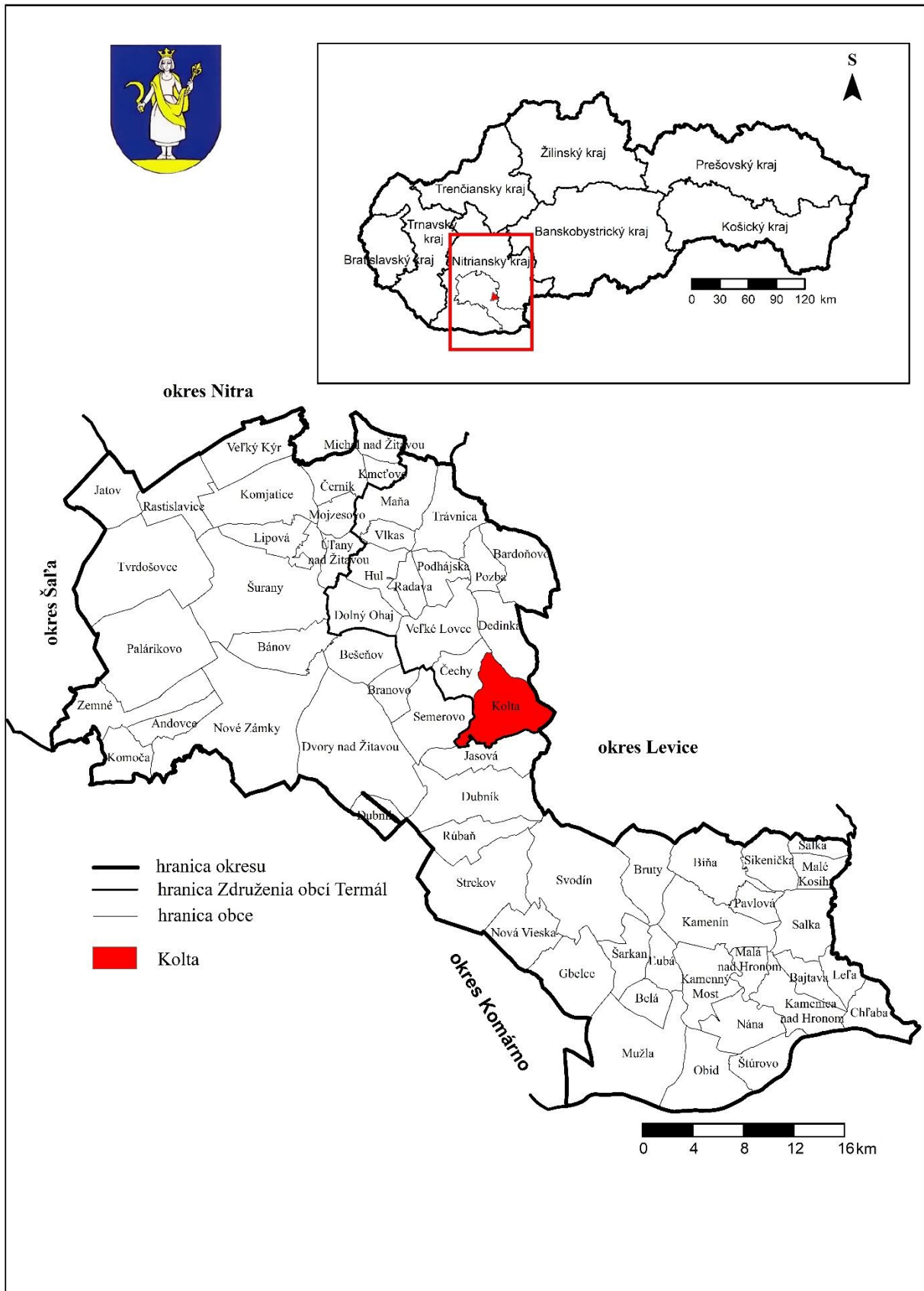
Veľkosťou svojej plochy patrí Kolta k najväčším obciam Mikroregiónu Termál a k veľkým obciam okresu Nové Zámky. Počtom obyvateľov patrí obec k stredne veľkým obciam Mikroregiónu Termál i okresu Nové Zámky. Celková **rozloha obce** je 25,83 km². **Počet obyvateľov** k 31. 12. 2020 dosiahol 1 257 osôb pri priemernej hustote 48,65 obyvateľov/1 km².

1.1.2 PRÍRODNÉ POMERY

Prírodné podmienky obce sú ovplyvnené **geologickými pomermi** a charakterom **reliéfu**. Územie patrí do Podunajskej pahorkatiny, ktorá je celkom Podunajskej nížiny. V obci je zastúpená oddielom Hronská pahorkatina, ktorého centrálna časť zasahujúca na územie je označovaná ako Bešianska pahorkatina. Na území prevláda reliéf nížinných pahorkatín, ktoré sú mierne až stredne členité. Zastúpené sú prevažne širokými plochými chrbtami, oddelenými úvalinovitými dolinami. Budované sú v podloží tret'ohornými ílmi, pieskmi a pieskovecami, na ktorých sú uložené štvrtohorné spraše a sprašové hliny. Nadmorské výšky sa v území pohybujú v rozpätí 156 - 278 m, stred obce leží v nadmorskej výške 174 m.

Vzhľadom na geologickú stavbu je územie pomerne chudobné na **nerastné suroviny**, ktoré sú zastúpené iba ložiskami tehliarskych surovín. V území ich reprezentujú kvartérne spraše a deluviálne hliny ako i neogénne sedimenty. Ložiská nie sú priemyselne využívané.

Mapa 1 - Vymedzenie územia obce Kolta

Z klimatického hľadiska leží obec v teplej klimatickej oblasti s počtom letných dní (s max. 25 °C a viac) nad 50. V rámci oblasti zasahuje do obce so severu teplý, suchý okrsok s miernou zimou a z juhu teplý, veľmi suchý okrsok s miernou zimou, s teplotou v januári nad -3 °C. Z klimaticko-geografického hľadiska je územie zaradené do subtypu prevažne teplej nížinnej klímy s priemernou teplotou v januári -1,5 °C až -4 °C, s priemernou teplotou v júli 19,5 °C až 18,5 °C a priemernými ročnými zrážkami 650 až 700 mm. V období rokov 1961 - 2010 bola v obci zaznamenaná priemerná ročná teplota vzduchu 9,9 °C, priemerná teplota v januári -1,7 °C a priemerná teplota v júli 20,3 °C. Množstvo zrážok dosahovalo ročne (obdobie rokov 1981 - 2010) v priemere 551 - 600 mm. Počas roka sa vyskytuje v obci 21 až 30 dní so snežením a priemerná ročná suma doby trvania slnečného svitu je viac ako 1900 hodín.

Vodstvo obce charakterizujú dva menšie vodné toky – Leština a Paríž, pretekajúce takmer rovnobežne severojužným smerom. Najvyššie vodné stavy a prietoky dosahujú tieto vodné toky v marci až v apríli. Na potoku Paríž bola vybudovaná umelá vodná nádrž Jasová o celkovej rozlohe 26 ha, zasahujúca svojou severnou časťou do územia Kolty z juhu o rozlohe 7 ha. Vyžívaná je na chov rýb. V území sa nachádza i niekoľko studní.

Z pôdných typov prevládajú v severnej a vo východnej časti územia hnedozeme modálne na sprašiach a sprašových hlinách a vo vyšších polohách hnedozeme erodované na sprašiach. Západnú a centrálnu časť obce zaberajú černozeme kultizemné a černozeme hnedozemné na sprašiach. Vodné toky lemujú v území fluvizeme glejové. **Pôdne druhy** reprezentujú najmä hlinitopiesočnaté a hlinité pôdy.

Potenciálnu prirodzenú **vegetáciu** tvoria na sprašových tabuliach dubovo-hrabové lesy panónske a na sprašových pahorkatinách dubové a dubovo-cerové lesy. V západnej časti obce sa vyskytujú lokálne dubové xerotermofilné lesy ponticko-panónske a brehy vodných tokov lemujú dubovo-hrabovo-jaseňové lužné lesy. Väčšina územia je v súčasnosti intenzívne poľnohospodársky využívaná, s čím súvisí skutočnosť, že rozloha pôvodných lesov bola značne zmenšená a v mnohých častiach nastali zmeny aj v druhovom zložení lesných komplexov. Na väčšine územia sa vyskytujú dubovo-hrabové lesy panónske (*Quercus robur-Carpinenion*) v zastúpení druhov ako napr. javor poľný (*Acer campestre*), hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), dub letný (*Quercus robur*), dub cerový (*Quercus cerris*) či jarabina brekyňová (*Sorbus torminalis*). V južnej časti intravilánu, v povodí potoka Paríž, sú to dubovo-brestovo-jaseňové nížinné lužné lesy, tzv. tvrdé lužné lesy (*Ulmeto – Fraxinetum carpineum*) s druhmi ako javor poľný (*Acer campestre*), hloch jednozemenný (*Crataegus monogyna*), jaseň úzkolistý (*Fraxinus angustifolia*), dub letný (*Quercus robur*), lípa malolistá (*Tilia cordata*), topol čierny (*Populus nigra*) a i. Zo **živočíšstva** prevažujú druhy biotopu lesa, polí a lúk a na vodné toky sú viazaní zástupcovia fauny vôd a ich brehov.

V obci bolo v roku 2004 vyhlásené **chránené územie európskeho významu** Ludinský háj. Lokalita má celkovú rozlohu 161,94 ha a zasahuje do území obcí Farná, Jasová, Kolta a Veľké Lovce. Predmetom ochrany sú xerotermné kroviny, eurosibírske dubové lesy na spraši a piesku a panónsko-balkánske cerové lesy.

1.1.3 Z HISTÓRIE OBCE

Územie obce Kolta bolo osídlené už počas mladšej doby bronzovej (asi 1500 rokov p. n. l.), z ktorej pochádza mohyla čakanskej kultúry.

Prvá písomná zmienka o obci je z r. 1337, kedy sa obec spomína ako kráľovská donácia darovaná Laurincovi a jeho dvom synom. V ďalších obdobia patrila obec majetkovo Kúrthyovcom a ďalším zemianskym rodinám.

Počas stredoveku bolo územie poznamenávané vojenskými vpádmi, ktoré boli najničivejšie v čase tureckých vojen práve počas 17. stor., kedy Turci v r. 1669 obec a jej

okolie zničili a vyplenili. Vplyv tureckej nadvlády bol ukončený v r. 1685 cisárskymi jednotkami pod vedením Karola Lotrinského a počas nasledujúceho 18. stor. bola vyľudnená obec osídľovaná obyvateľstvom z blízkeho okolia i Moravy. V hospodárstve v danom období prevažovalo poľnohospodárstvo, pričom obec bola známa najmä pestovaním šošovice.

V druhej polovici 18. stor. pôsobilo v Kolte viacero zemianskych rodín, ktoré postupne prichádzali do zväzku s rodinou Kürthyovcov. V tomto období prichádzajú na územie obce zároveň aj nemeckí kolonialisti, ktorí mali rovnakú právomoc ako miestni zemanovia. Medzi pôvodné obyvateľstvo priniesli najmä nové jazykové prvky, ale i raritu – veterný mlyn, ktorý však v r. 1906 zhorel a nebol už obnovený. V tomto období bola v obci registrovaná početná židovská komunita so synagógou a školou. Koncom 18. stor. sa osada Kolta stáva obcou s jarmočným a tržným právom.

V roku 1552 mala obec 5 domácností, v r. 1715 ju tvorilo 9 domácností, v r. 1787 to bolo 115 domov a 1020 obyvateľov a v r. 1828 pozostávala z 209 domov a 1432 obyvateľov.

Od začiatku 19. stor. sa silnejšie uplatňujú prvky kapitalistickej výroby. Kapitalistické vzťahy sa začínajú naplno rozvíjať po revolučných rokoch 1848 - 1849, kedy boli urbaniálni poddaní oslobodení od feudálnych povinností. V poľnohospodárskej výrobe pretrváva pestovanie tradičných plodín (obilniny, zemiaky, tabak, kukurica). Obdobie bolo poznamenané zostrujúcim sa maďarizačným útlakom slovenského obyvateľstva, ktorý bol potlačený až po I. svet. vojne rozpadom Rakúsko-Uhorska a vznikom prvej Československej republiky. V obci boli po r. 1918 dva poľnohospodárske liehovary a 5 veľkostatkov.

V období r. 1938 - 1945 bola obec násilne pripojená k Maďarsku. Celé nasledujúce obdobie sa vyznačovalo silným odporom voči maďarskej okupácii a dezerciou z maďarskej armády. Po tomto období nastáva intenzívna obnova zničeného hospodárstva a poľnohospodárskych podnikov.

Ďalším medzníkom bol pád komunistického režimu v r. 1989, ktorý podmienil prechod z centrálne riadeného hospodárstva na trhové hospodárstvo a vznik súkromného sektoru.

1.1.4 DEMOGRAFICKÉ POMERY

Rozvoj každej obce je ovplyvňovaný najmä jej ľudským potenciálom, ktorý je výsledkom dlhodobého populačného a hospodárskeho vývoja obce. Profil ľudského potenciálu sa odráža v jeho demografických charakteristikách, ku ktorým patrí demografický pohyb obyvateľstva (tab. 1) a jeho štruktúry.

Tab. 1 - Základné demografické ukazovatele obce Kolta

Územie	Plocha v km ²	Počet obyvateľov					Index rastu			Hustota zaľudnenia na km ²
		r. 1991	r. 2001	r. 2011	r. 2019	z toho ženy	2001/ 1991	2011/ 2001	2019/ 1991	
Kolta	25,85	1498	1438	1402	1258	614	95,99	97,50	83,98	48,67
ZO Termál	213,09	15687	14928	13935	13106	6641	95,16	93,35	94,05	61,50
okres N. Zámky	1347,06	153474	149974	144212	138577	71211	97,72	96,16	96,09	102,87
NSK	6343,73	715917	712860	689564	674306	345921	99,57	96,73	97,79	106,29
SR	49034,07	5274335	5402715	5404322	5457873	2792523	102,43	100,03	100,99	111,31

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 1991, 2001, ŠÚ SR, 2020, *spracované autorkami*

Obec Kolta patrí k obciam Slovenska s nižšou ľudnatosťou, ktorá dosahuje 48,67 obyvateľov na 1 km², čo je o 13 obyvateľov na km², menej ako je priemerná hustota

Mikroregiónu Termál (61,50 obyvateľov na km²) a viac ako o polovicu menej ako má okres Nové Zámky (102,87 obyvateľov na km²), Nitriansky samosprávny kraj (106,29 obyvateľov na km²) a Slovenská republika (111,31 obyvateľov na km²).

1.1.4.1 Vývoj počtu obyvateľstva

Vývoj počtu obyvateľstva obce bol nerovnomerný, pričom maximum nadobudol v roku 1930, kedy žilo v obci podľa sčítania ľudu 2 086 obyvateľov. Druhé maximum bolo v roku 1970, kedy bol stav počtu obyvateľov nižší o 67 osôb oproti roku 1930.

Vývoj obyvateľstva medzi maximami počtu obyvateľov možno rozdeliť do troch období.

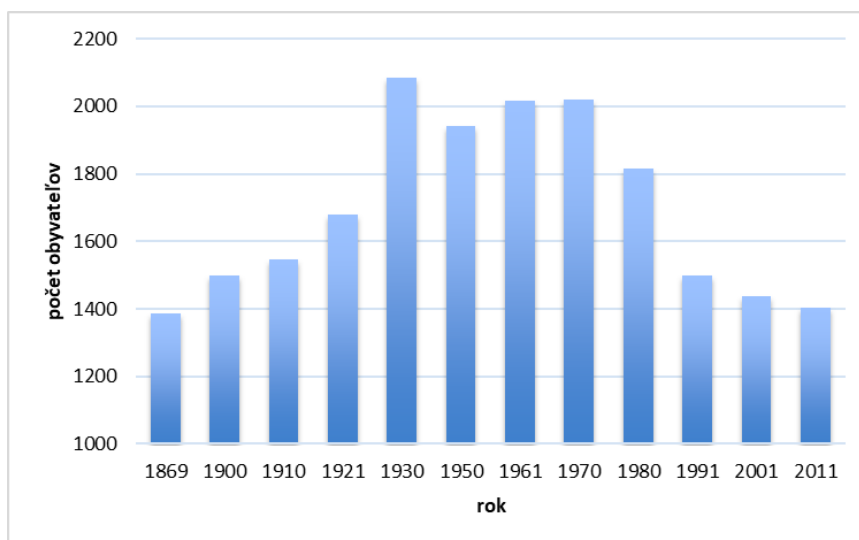
Prvé obdobie sa viaže na roky 1869 - 1930 a je charakteristické rastom počtu obyvateľov.

Druhé obdobie je poznamenané silným poklesom v období hospodárskej krízy a druhej svetovej vojny ako i miernym nárastom v povojnovom období a v 60-tych rokoch 20. storočia.

Tretie obdobie začína druhým maximom v r. 1970, odkedy nastáva pokles počtu obyvateľov, ktorý trvá podnes (tab. 2 a graf 1). V súčasnosti vykazuje obec Kolta 1 258 obyvateľov (k 31. 12. 2019).

Tab. 2 a graf 1 - Vývoj počtu obyvateľov obce Kolta podľa sčítaní ľudu (r. 1869 - 2011)

Rok	Počet obyvateľov	
	Kolta	ZO Termál
1869	1388	10 787
1900	1500	12 884
1910	1545	13 844
1921	1678	14 501
1930	2086	17 206
1950	1940	17 050
1961	2015	19 716
1970	2019	19 669
1980	1817	18 595
1991	1498	15 686
2001	1438	14 886
2011	1402	13 981

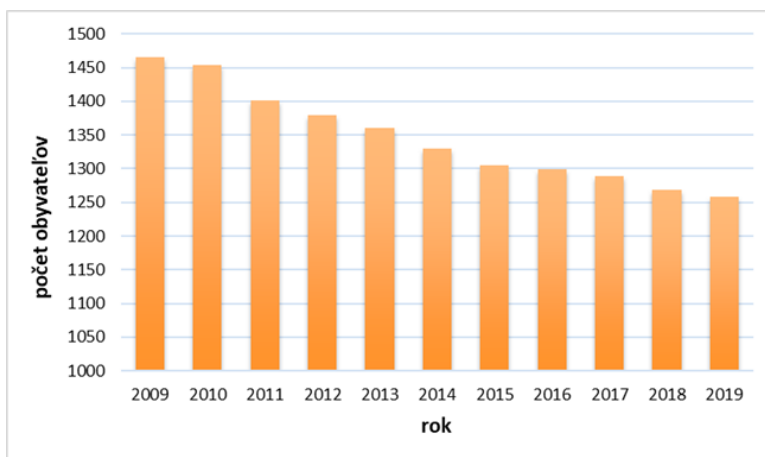
Zdroj: Retrospektívny lexikón obcí 1850 - 1970, Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 1980, 1991, 2001, 2011, ŠÚ SR, 2020, spracované autorkami

Vývoj počtu obyvateľov obce po roku 2009 bol charakteristický neustálym poklesom, pričom sa stav obyvateľov od r. 2009 znížil o 208 osôb (graf 2, tab. 3). Pokým v roku 2009 dosiahol hodnotu 1 466 obyvateľov, v roku 2019 poklesol počet obyvateľov na 1 258.

Vývoj počtu obyvateľov dobre dokumentuje aj medziročný index rastu, resp., poklesu počtu obyvateľov (tab. 3).

Počas celého sledovaného obdobia zaznamenávame v obci iba medziročný pokles počtu obyvateľov s najnižšími hodnotami v r. 2011 (96,42 %). V roku 2019 počet obyvateľov dosiahol stav 1 258, čím nastal pokles oproti roku 2018 o 0,68 %.

Graf 2 - Vývoj počtu obyvateľov obce Kolta v období rokov 2009 - 2019

Zdroj: ŠÚ SR, 2020, spracované autorkami

Tab. 3 - Vývoj počtu obyvateľov a medziročného indexu rastu (poklesu) obyvateľov v obci Kolta v období rokov 2009 - 2019

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	Počet obyvateľov										
Kolta	1466	1454	1402	1379	1361	1330	1305	1299	1289	1269	1258
Územie	Medziročný index rastu/poklesu										
	Kolta	100	99,18	96,42	98,36	98,69	97,72	98,12	99,54	99,23	98,45
ZO Termál	100	99,68	98,70	99,28	99,16	99,16	98,94	99,50	99,04	99,75	99,06
okres N. Zámky	100	99,68	99,06	99,60	99,53	99,55	99,48	99,53	99,47	99,47	99,39
NSK	100	99,87	97,84	99,83	99,75	99,75	99,65	99,74	99,69	99,70	99,65
SR	100	100,19	99,43	100,12	100,09	100,10	100,09	100,17	100,14	100,13	100,14

Zdroj: ŠÚ SR, 2020, spracované autorkami

1.1.4.2 Dynamika obyvateľstva

Vývoj počtu obyvateľov ovplyvňuje jeho dynamika, ktorá je výsledkom dvoch základných pohybov obyvateľov – prirodzenej mobility, ktorá je odrazom základných biologických procesov každej populácie - pôrodnosti (natality) a úmrtnosti (mortality) a migračnej mobility, ktorá zahŕňa zmeny trvalého bydliska - prisťahovanie (imigrácia) a vystťahovanie (emigrácia) obyvateľov z obce. Bilanciu stavu obyvateľstva v roku 2019 dokumentuje tab. 4, ktorá poukazuje na zápornú celkovú mobilitu obyvateľov obce Kolta.

Tab. 4 - Pohyb obyvateľstva obce Kolta (r. 2019)

Územie	Natalita		Mortalita		Prirodzený prírastok/úbytok		Imigrácia		Emigrácia		Migračný prírastok/úbytok		Celkový prírastok/úbytok	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Kolta	7	5,54	16	12,72	-9	-7,15	23	18,28	25	19,87	-2	-1,59	-11	-8,74
ZO Termál	108	7,93	181	13,41	-73	-5,48	212	16,95	264	20,67	-52	-3,72	-125	-9,20
okres NZ	1148	8,26	1632	11,75	-484	-3,48	950	6,84	1321	9,51	-371	-2,67	-855	-6,15
NSK	6067	8,98	7551	11,19	-1484	-2,20	3150	4,67	4032	5,97	-882	-1,31	-2366	-3,51
SR	57054	10,46	53234	9,76	3820	0,70	7016	1,29	3384	0,62	3632	0,67	7452	1,37

Zdroj: ŠÚ SR, 2020, spracované autorkami

Vývoj natality mal od roku 2009 kolísavý trend (tab. 5, graf 3). Za obdobie rokov 2009 - 2019 sa v obci narodilo 93 detí, priemerne 8 detí ročne. Najviac detí sa narodilo v roku 2009 (13), naopak najmenej detí sa narodilo v roku 2013 (3 deti), avšak už v roku 2014 a 2017 sa narodilo 10 detí. V roku 2019 sa narodilo 7 detí.

Počet živonarodených detí prepočítaných na 1000 obyvateľov stredného stavu dokumentuje tab. 5. Hrubá miera živorodenosti sa pohybovala v rozpätí 8,98 ‰ (r. 2009) až 2,19 ‰ (r. 2013). V roku 2019 dosiahla hodnotu 5,54 ‰. V obci sa narodilo v danom roku menej detí v prepočte na 1000 obyvateľov ako v Združení obcí Termál (7,93 ‰). V prepočte na 1000 obyvateľov Slovenska sa narodilo na Slovensku viac detí ako v obci Kolta. Pozitívnejší vývoj živorodenosti má aj okresný (8,26 ‰) a krajský priemer (8,98 ‰) oproti priemeru živorodenosti detí v obci. Súčasná nižšia natalita je charakteristická pre spoločenský trend v demografickom správaní sa mladého obyvateľstva, u ktorého sa pôrodnosť žien posúva do vyšších vekových kategórií pri nižšom počte plánovaných detí (1 až 2).

Tab. 5 - Vývoj živonarodených detí v obci Kolta v období rokov 2009 - 2019

Územie	m. j.	Rok										
		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kolta	abs.	13	12	6	9	3	10	6	8	10	9	7
	‰	8,98	8,21	4,26	6,47	2,19	7,43	4,55	6,14	7,73	7,04	5,54
ZO Termál	abs.	110	132	105	108	92	110	104	119	113	105	108
	‰	8,59	9,00	7,30	6,99	6,64	7,74	7,03	8,82	8,01	8,21	7,93
okres NZ	‰	9,32	8,90	9,05	8,07	7,77	8,29	7,86	8,43	8,74	7,73	8,26
NSK	‰	9,62	9,27	9,66	8,71	8,47	8,82	8,60	9,06	9,17	8,88	8,98
SR	‰	11,30	11,12	11,27	10,27	10,13	10,16	10,25	10,60	10,66	10,58	10,46

Zdroj: ŠÚ SR, 2020, spracované autorkami

Druhým základným procesom prirodzenej mobility je úmrtnosť, ktorá znižuje stav obyvateľstva. V sledovanom období rokov 2009 - 2019 v obci zomrelo 228 obyvateľov. Najvyššia úmrtnosť bola v roku 2017, kedy zomrelo 30 obyvateľov obce. V roku 2019 zomrelo 16 osôb, čo je najmenej za celé sledované obdobie (tab. 6). Dominantná časť úmrtí sa viaže na staršie vekové ročníky.

Hrubá miera úmrtnosti v sledovanom období sa pohybuje v rozpätí 23,20 ‰ (r. 2017) po 12,72 ‰ (r. 2019). Miera úmrtnosti v obci dosahuje podpriemernú úroveň Mikroregiónu Termál (13,41 ‰) ale nadpriemernú hodnotu oproti okresu Nové Zámky (11,75 ‰), NSK (11,19 ‰) a Slovenska (9,76 ‰).

Tab. 6 - Vývoj mortality (zomretých) v obci Kolta v období rokov 2009 - 2019

Územie	m. j.	Rok										
		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kolta	abs.	19	20	19	20	19	24	19	17	30	25	16
	‰	13,11	13,69	13,53	14,29	13,93	17,88	14,42	13,01	23,20	19,61	12,72
ZO Termál	abs.	219	235	195	203	205	180	180	198	207	195	181
	‰	14,83	17,27	14,88	14,12	14,68	13,00	14,15	16,58	16,31	15,54	13,41
okres NZ	‰	12,19	12,10	11,41	11,92	11,97	11,69	12,28	12,42	12,29	12,26	11,75
NSK	‰	11,19	11,12	10,98	11,17	10,97	11,14	11,45	11,13	11,37	11,43	11,19
SR	‰	9,77	9,84	9,62	9,70	9,63	9,48	9,93	9,64	9,92	9,97	9,76

Zdroj: ŠÚ SR, 2020, spracované autorkami

V bilancii prirodzeného pohybu obyvateľov obce (tab. 7, graf 3) sa prejavuje silný úbytok obyvateľov spôsobený vysokou prevahou úmrtnosti nad pôrodnosťou, ktorá je charakteristická pre celé obdobie rokov 2009 - 2019. Najvyšší prirodzený úbytok obyvateľov obce bol zaznamenaný v roku 2017, kedy sa prirodzenou obmenou znížil stav obyvateľstva o 20 osôb. Úbytok pokračoval i v ďalších rokoch a v roku 2019 prirodzený úbytok dosiahol 9 osôb.

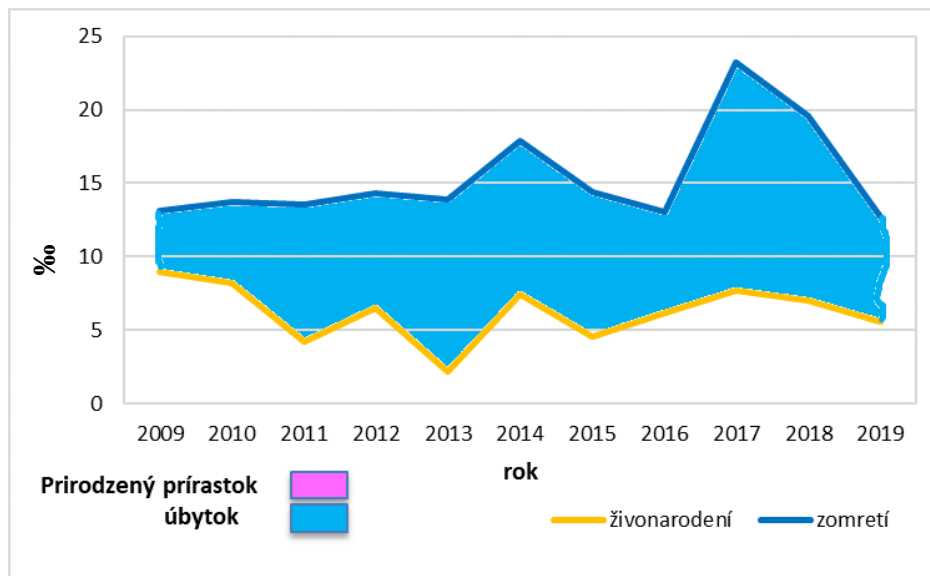
V prepočte na 1000 obyvateľov sa rozpätie hrubej miery prirodzenej obmeny pohybovalo od -4,14 ‰ (r. 2009) po -15,47 ‰ (r. 2017). V roku 2019 dosiahla hodnotu -7,15 ‰, čo je negatívnejšia hodnota populácie ako má populácia Združenia obcí Termál (-5,48 ‰), dvojnásobne horšia ako v okrese Nové Zámky (-3,48 ‰), štvornásobne horšia ako NSK (-2,20 ‰) a desaťkrát horšia ako má populácia SR (0,70 ‰).

Tab. 7 - Vývoj prirodzeného prírastku (úbytku) obyvateľstva obce Kolta v r. 2009 - 2019

Územie	m. j.	Rok										
		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kolta	abs.	-6	-8	-13	-11	-16	-14	-13	-9	-20	-16	-9
	‰	-4,14	-5,48	-9,26	-7,86	-11,73	-10,43	-9,86	-6,89	-15,47	-12,55	-7,15
ZO Termál	abs.	-109	-103	-90	-95	-113	-70	-76	-79	-94	-90	-73
	‰	-6,23	-8,26	-7,56	-7,13	-8,05	-5,24	-7,11	-7,74	-8,29	-7,31	-5,48
okres NZ	‰	-2,87	-3,19	-2,36	-3,84	-4,20	-3,40	-4,41	-3,99	-3,55	-4,52	-3,48
NSK	‰	-1,57	-1,85	-1,32	-2,44	-2,50	-2,33	-2,85	-2,07	-2,20	-2,54	-2,20
SR	‰	1,53	1,28	1,65	0,57	0,51	0,68	0,33	0,96	0,75	0,61	0,70

Zdroj: ŠÚ SR, 2020, spracované autorkami

Graf 3 - Vývoj prirodzeného pohybu obyvateľstva obce Kolta v období rokov 2009 - 2019

Zdroj: ŠÚ SR, 2020, spracované autorkami

Priestorové pohyby obyvateľov zobrazuje migračný pohyb, ktorý sa viaže na zmenu trvalého bydliska. Ako vidieť z tab. 8 a grafu 4, za obdobie rokov 2009 - 2019 sa do obce prisťahovalo 213 obyvateľov.

Najväčšia imigrácia bola v roku 2009, kedy sa do obce prisťahovalo 38 osôb. Nasleduje prudký pokles v počte imigrantov, ktorý v r. 2012 dosiahol hodnotu 9 osôb. V ďalších rokoch sa počet prisťahovaných opäť zvyšuje. V roku 2019 sa do obce prisťahovalo

23 osôb, čo predstavovalo 18,28 %. Táto hrubá miera imigrácie prepočítaná na 1000 obyvateľov umožňuje porovnať intenzitu imigrácie so Združením obcí Termál (16,95 %), okresom Nové Zámky (6,84 %), NSK (4,67 %) ale i Slovenskom (1,29 %). Intenzita imigrácie do obce je vyššia so všetkými porovnávanými úrovňami (tab. 8).

Tab. 8 - Vývoj prisťahovaných do obce Kolta v období rokov 2009 - 2019

Územie	m. j.	Rok										
		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kolta	abs.	38	11	17	9	13	16	12	29	23	22	23
	%	26,23	7,53	12,11	6,43	9,53	11,92	9,11	22,19	17,79	17,26	18,28
ZO Termál	abs.	226	256	209	174	194	201	171	215	235	256	212
	%	15,79	19,04	16,95	12,74	13,46	14,21	11,33	18,98	18,34	19,27	16,95
okres NZ	%	6,75	6,33	6,60	6,28	6,29	6,94	7,01	7,11	7,48	7,64	6,84
NSK	%	4,72	4,77	4,64	4,97	4,59	4,78	4,57	5,05	4,71	5,16	4,67
SR	%	1,17	0,97	0,90	1,00	0,95	0,99	1,29	1,42	1,32	1,33	1,29

Zdroj: ŠÚ SR, 2020, spracované autorkami

Negatívnym ukazovateľom migračnej mobility je emigrácia. Z obce sa za dané obdobie rokov 2009 - 2019 vystaňovalo 233 obyvateľov. Najviac sa ich vystaňovalo v roku 2014, a to až 33 osôb (tab. 9). Naopak najmenej obyvateľov sa vystaňovalo v r. 2017 v počte 13 osôb. V r. 2019 sa z obce vystaňovalo 25 osôb.

V prepočte na 1000 obyvateľov sa emigrácia pohybuje v rozpätí od 10,05 % (r. 2017) do 24,59 % (r. 2014). Hrubá miera emigrácie je síce nižšia ako emigrácia obyvateľov zo Združenia obcí Termál (20,67 %) ale vyššia ako priemer okresu Nové Zámky (9,51 %), NSK (5,97 %) a SR (0,62 %).

Tab. 9 - Vývoj vystaňovaných obyvateľov z obce Kolta v období rokov 2009 - 2019

Územie	m. j.	Rok										
		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kolta	abs.	16	15	19	21	15	33	24	26	13	26	25
	%	11,04	10,27	13,53	15,00	11,00	24,59	18,21	19,89	10,05	20,39	19,87
ZO Termál	abs.	157	199	190	179	197	246	239	203	270	199	264
	%	10,92	16,52	14,35	12,57	14,84	17,94	17,42	16,45	20,13	13,91	20,67
okres NZ	%	5,92	6,29	6,43	6,45	6,79	8,08	7,83	7,79	9,21	8,41	9,51
NSK	%	4,17	4,22	4,40	4,21	4,61	4,99	5,23	5,55	5,58	5,60	5,97
SR	%	0,37	0,35	0,35	0,37	0,51	0,67	0,71	0,70	0,64	0,61	0,62

Zdroj: ŠÚ SR, 2020, spracované autorkami

Podľa imigračnej a emigračnej mobility môžeme obec charakterizovať ako obec s migračným prírastkom v rokoch 2009 a 2016 až 2017. Ostatné roky sú charakteristické migračným úbytkom, ktorého hodnoty dosahujú -2 až -17 osôb. Záporné migračné saldo je i v roku 2019, kedy dosiahlo hodnotu migračným úbytkom -2 osoby hrubú mieru migrácie -1,59 %.

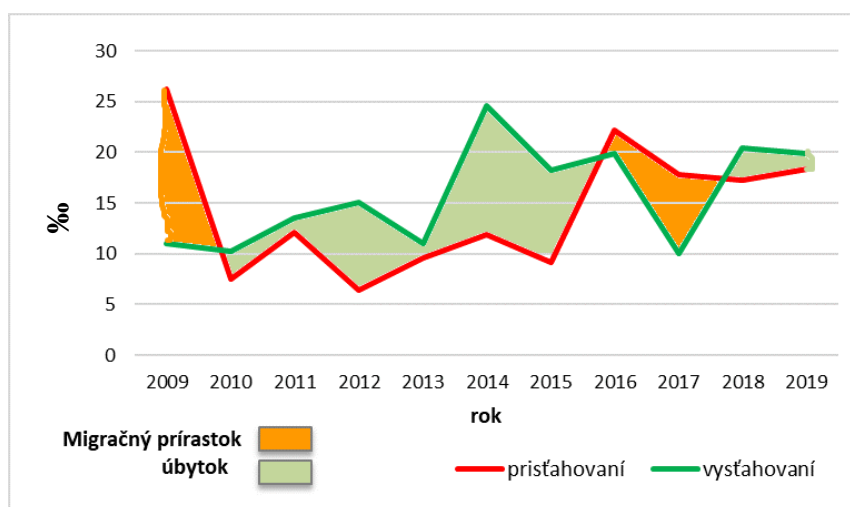
Obec dosiahla nižší migračný úbytok (tab. 10, graf 4), ako bol dosiahnutý v Združení obcí Termál (-3,72 %), okrese Nové Zámky (-2,67 %) ale vyšší migračný úbytok ako bol v NSK (-1,31 %) a SR (0,67 %).

Tab. 10 - Vývoj migračného prírastku resp. úbytku obyvateľov obce Kolta v období rokov 2009 - 2019

Územie	m. j.	Rok										
		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kolta	abs.	22	-4	-2	-12	-2	-17	-12	3	10	-4	-2
	‰	15,18	-2,74	-1,43	-8,57	-1,47	-12,67	-9,11	2,30	7,73	-3,14	-1,59
ZO	abs.	69	57	19	-5	-3	-45	-68	12	-35	57	-52
Termál	‰	4,87	2,52	2,60	0,17	-1,39	-3,73	-6,08	2,53	-1,79	5,36	-3,72
okres NZ	‰	0,83	0,03	0,17	-0,17	-0,50	-1,14	-0,83	-0,69	-1,73	-0,77	-2,67
NSK	‰	0,56	0,56	0,23	0,75	-0,03	-0,21	-0,66	-0,49	-0,87	-0,44	-1,31
SR	‰	0,81	0,62	0,55	0,63	0,44	0,32	0,58	0,72	0,68	0,73	0,67

Zdroj: ŠÚ SR, 2020, spracované autorkami

Graf 4 - Vývoj migračného pohybu obyvateľov obce Kolta v období rokov 2009 - 2019

Zdroj: ŠÚ SR, 2020, spracované autorkami

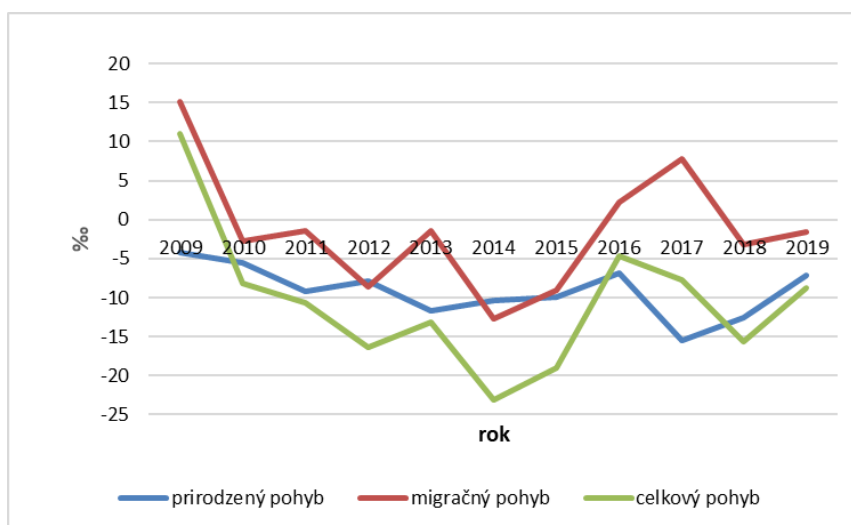
Z hľadiska celkového pohybu (tab. 11 a graf 5) vykazuje obec počas celého sledovaného obdobia úbytok obyvateľstva, ktorý je spôsobený nielen prirodzeným úbytkom, ale i migračným úbytkom. Najvyšší celkový úbytok obyvateľstva zaznamenávame v r. 2014, kedy z obce prirodzene či migračne ubudlo 31 osôb (-23,10 ‰). Najnižší celkový úbytok obyvateľstva bol v r. 2016 v počte -6 osôb (-4,59 ‰).

Tab. 11 - Vývoj celkového prírastku/úbytku obyvateľov obce Kolta v rokoch 2009 - 2019

Územie	m. j.	Rok										
		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kolta	abs.	16	-12	-15	-23	-18	-31	-25	-6	-10	-20	-11
	‰	11,04	-8,21	-10,68	-16,43	-13,20	-23,10	-18,97	-4,59	-7,73	-15,69	-8,74
ZO	abs.	-40	-46	-71	-100	-116	-115	-144	-67	-129	-33	-125
Termál	‰	-1,36	-5,74	-4,96	-6,96	-9,44	-8,96	-13,19	-5,21	-10,08	-1,95	-9,20
okres NZ	‰	-2,04	-3,16	-2,19	-4,01	-4,69	-4,54	-5,24	-4,68	-5,28	-5,29	-6,15
NSK	‰	-1,01	-1,29	-1,08	-1,69	-2,53	-2,54	-3,50	-2,57	-3,07	-2,98	-3,51
SR	‰	2,34	1,91	2,20	1,21	0,95	1,00	0,90	1,67	1,43	1,34	1,37

Zdroj: ŠÚ SR, 2020, spracované autorkami

Graf 5 - Prirodzený, migračný a celkový pohyb obyvateľstva obce Kolta (r. 2019)

Zdroj: ŠÚ SR, 2020, spracované autorkami

V roku 2019 predstavoval celkový úbytok obyvateľov -11 osôb, tzn. -8,74 %. V porovnaní s Mikroregiónom Termál (-9,20 ‰) má obec pozitívnejší vývoj a dosahuje vyšší celkový úbytok obyvateľov v prepočte na 1000 obyvateľov ako je priemer v okrese Nové Zámky (-6,15 ‰), NSK (-3,51 ‰) a Slovenska (1,37 ‰).

Súčasná štruktúra populácie ako i jej mobilita neumožňuje populácii obce Kolta rásť z vnútorných zdrojov, a preto je potrebné klásť väčší dôraz na vytváranie podmienok pre udržanie mladého obyvateľstva v obci vo všetkých oblastiach a vytvárať podmienky aj pre podporu imigrácie obyvateľov do obce.

Vývoj počtu obyvateľov sekundárne ovplyvňujú i ďalšie demografické javy - sobášnosť a rozvodovosť.

Sobášnosť vykazuje kolísavé hodnoty, ktoré sa v prepočte na 100 obyvateľov obce pohybujú od 1,37 % (r. 2010) po 7,84 % (r. 2018), čo predstavovalo 10 sobášov v obci. Priemerné hodnoty sobášnosti sú v obci vyššie ako sú priemerné hodnoty sobášnosti v Združení obcí Termál, rovnaké ako okrese Nové Zámky a nižšie ako v NSK a SR (tab. 12).

Tab. 12 - Vývoj počtu sobášov obyvateľov obce Kolta v období rokov 2009 - 2019

Územie	m. j.	Rok										
		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kolta	abs.	7	2	7	5	8	7	3	6	8	10	6
	‰	4,83	1,37	4,99	3,57	5,87	5,22	2,28	4,59	6,19	7,84	4,77
ZO Termál	abs.	58	53	54	52	54	60	70	69	76	67	60
	‰	4,32	3,91	3,95	4,11	3,45	4,24	5,08	5,25	5,38	4,91	4,48
okres NZ	‰	4,00	3,87	4,07	4,04	4,42	4,72	4,94	4,86	5,48	5,24	4,77
NSK	‰	4,37	4,10	4,23	4,25	4,37	4,62	4,86	5,02	5,42	5,42	5,02
SR	‰	4,87	4,68	4,75	4,81	4,71	4,94	5,31	5,51	5,76	5,73	5,44

Zdroj: ŠÚ SR, 2020, spracované autorkami

Negatívny vplyv na rozvoj rodiny má rozvodovosť. Počet rozvodov v obci (tab. 13) sa pohybuje v rozpätí 0 - 7, pričom najviac rozvodov bolo uskutočnených v rokoch r. 2016 (7 rozvodov) a 2011 (6 rozvodov). Hrubá miera rozvodovosti v obci s porovnaním so Združením obcí Termál, okresom Nové Zámky, NSK a SR výrazne nižšia.

Tab. 13 - Vývoj rozvodovosti obyvateľov obce Kolta v období rokov 2009 - 2019

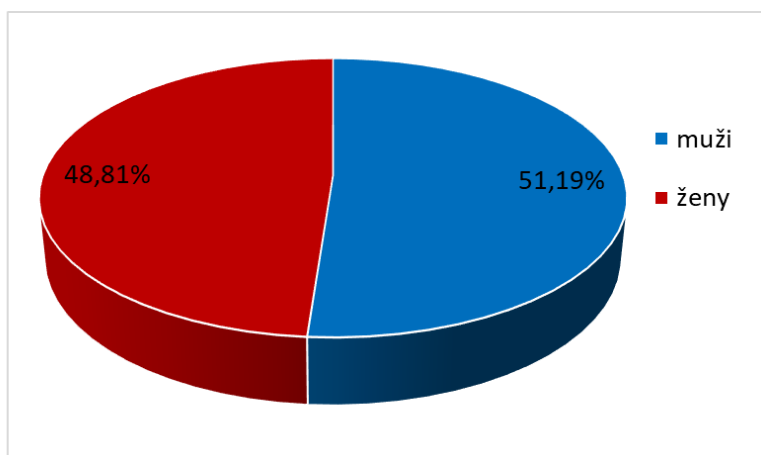
Územie	m. j.	Rok										
		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kolta	abs.	2	0	6	3	1	1	0	7	1	2	1
	‰	1,38	0,00	4,27	2,14	0,73	0,75	0,00	5,36	0,77	1,57	0,80
ZO Termál	abs.	20	14	29	22	21	26	17	26	22	18	20
	‰	1,38	1,00	1,63	1,38	1,81	2,10	1,14	1,86	1,97	1,11	1,53
okres NZ	‰	2,70	2,39	2,38	2,04	2,28	2,11	1,93	1,84	1,86	1,86	1,86
NSK	‰	2,54	2,31	2,21	2,18	2,23	2,04	1,90	1,95	1,91	1,93	1,88
SR	‰	2,34	2,21	2,06	2,03	2,02	1,94	1,81	1,71	1,77	1,76	1,74

Zdroj: ŠÚ SR, 2020, spracované autorkami

1.1.4.3 Štruktúry obyvateľstva

V štruktúre obyvateľstva podľa pohlavia (tab. 1, graf 6) mierne prevládajú muži, ktorí sa na celkovej populácii obce podieľajú 51,19 % (r. 2019). Index maskulinity, udávajúci koľko mužov pripadá na 1000 žien, dosahuje hodnotu 1 048,86. Pre vidiecke obce je to špecifický typ populácie.

Graf 6 - Štruktúra obyvateľstva obce Kolta podľa pohlavia (r. 2019)

Zdroj: ŠÚ SR, 2020, spracované autorkami

Na základe vekovej štruktúry obyvateľstva vykazuje populácia obce regresívny typ vývoja, ktorý je charakteristický vysokým podielom obyvateľstva poreprodukčného veku (50 a viac rokov), ktoré dosahuje podiel 43,64 % (tab. 14, graf 7).

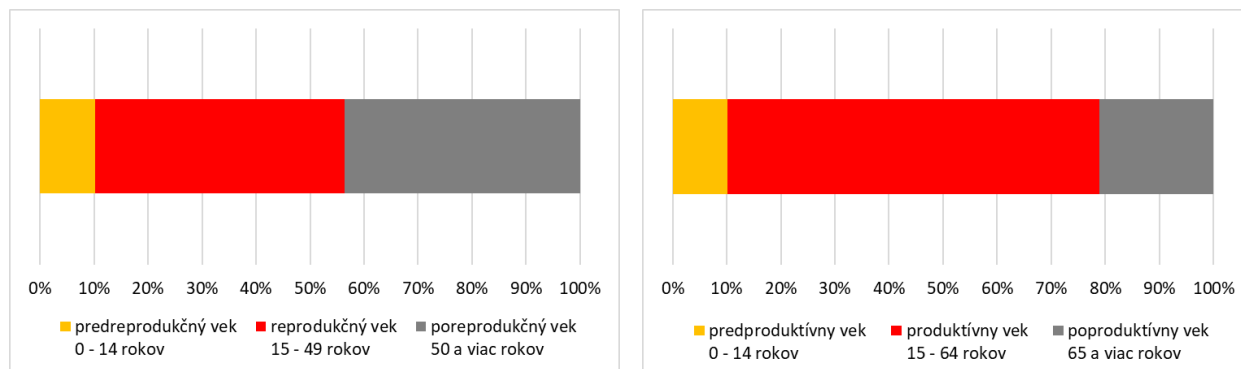
Tab. 14 - Veková štruktúra obyvateľov obce Kolta podľa reprodukcie (r. 2019)

Územie	Predreprodukčný vek (0-14 rokov)		Reprodukčný vek (15-49 rokov)		Poprodukčný vek (50 a viac rokov)	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Kolta	128	10,17	581	46,18	549	43,64
ZO Termál	1616	12,33	6058	46,22	5432	41,45
okres N. Zámky	17997	12,99	64759	46,73	55821	40,28
NSK	92778	13,76	317861	47,14	263667	39,10
SR	863720	15,83	2624165	48,08	1969988	36,09

Zdroj: ŠÚ SR, 2020, spracované autorkami

Tento vysoký podiel, ktorý 4-krát prevyšuje obyvateľstvo predreprodukčného veku (0-14 rokov), poukazuje na vysoký stupeň starnutia obyvateľov obce. Obyvateľstvo reprodukčného veku dosahuje menej ako 50 % z populácie (46,18 %). Populácia obce nedokáže tak zabezpečiť obnovu z vlastných zdrojov.

Graf 7 a 8 - Veková štruktúra obyvateľstva obce Kolta podľa reprodukcie a produktivity (r. 2019)

Zdroj: ŠÚ SR, 2020, spracované autorkami

Štruktúra obyvateľov podľa produktivity je rozdelená do troch kategórií. Prvú tvorí predproduktívna zložka obyvateľstva do 14 rokov, ktoré sa na celkovej populácii obce podieľa len 10,17 % (r. 2019). Táto hodnota je výrazne nižšia ako priemer Združenia obcí Termál (12,33 %), okresu Nové Zámky (12,99 %), NSK (13,76 %) a SR (15,83 %). Najpočetnejšia skupina obyvateľstva je obyvateľstvo v produktívnom veku (15 - 64-ročné), ktoré dosahuje viac ako polovicu populácie obce (68,68 %). V porovnaní so Združením obcí Termál (67,50 %) a okresom Nové Zámky (68,12 %), Nitrianskym samosprávnym krajom (68,03 %) ale i Slovenskom (67,59 %) populácia obce v produktívnom veku dosahuje vyšší podiel. Obyvateľstvo v poproduktívnom veku (65 a viacroční) dosahuje podiel 21,14 % (tab. 15, graf 8).

Tab. 15 - Veková štruktúra obyvateľov obce Kolta podľa produktivity (r. 2019)

Územie	Predproduktívny vek (0-14 rokov)		Produktívny vek (15-64 rokov)		Poproduktívny vek (65 a viac rokov)	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Kolta	128	10,17	864	68,68	266	21,14
ZO Termál	1616	12,33	8846	67,50	2644	20,17
okres Nové Zámky	17997	12,99	94402	68,12	26178	18,89
NSK	92778	13,76	458740	68,03	122788	18,21
SR	863720	15,83	3688978	67,59	905175	16,58

Zdroj: ŠÚ SR, 2020, spracované autorkami

Tento typ štruktúry vytvára obraz o možnosti zapojenia sa obyvateľstva do trhu práce a je významný pre obnovu tvorby pracovných síl obce. Procesy reprodukcie obyvateľstva ovplyvňuje veková skladba obyvateľstva, ktorá je regresného typu. K zlepšeniu populačnej štruktúry obyvateľstva, najmä k zvýšeniu základne predreprodukčného veku, môže viesť socioekonomický rozvoj obce zaisťujúci kvalitný život obyvateľom obce, ktorý umožní udržanie a zvýšenie počtu mladého obyvateľstva v obci.

Aj ďalšie vybrané demografické procesy (tab. 16, graf 9) poukazujú na vyššie starnutie populácie obce, ktoré bude ďalej pokračovať a prehľbovať sa.

Tab. 16 - Vybrané demografické ukazovatele obce Kolta (r. 2019)

Územie	Index starnutia v %	Index ekonomickej závislosti mladých ľudí v %	Index ekonomického zaťaženia v %	Priemerný vek v rokoch
Kolta	207,81	14,81	45,6	45,24
ZO Termál	182,15	17,93	49,40	44,37
okres N. Zámky	145,46	19,06	46,79	43,41
NSK	132,35	20,22	46,99	42,77
SR	104,80	23,41	47,95	41,06

Zdroj: ŠÚ SR, 2020, spracované autorkami

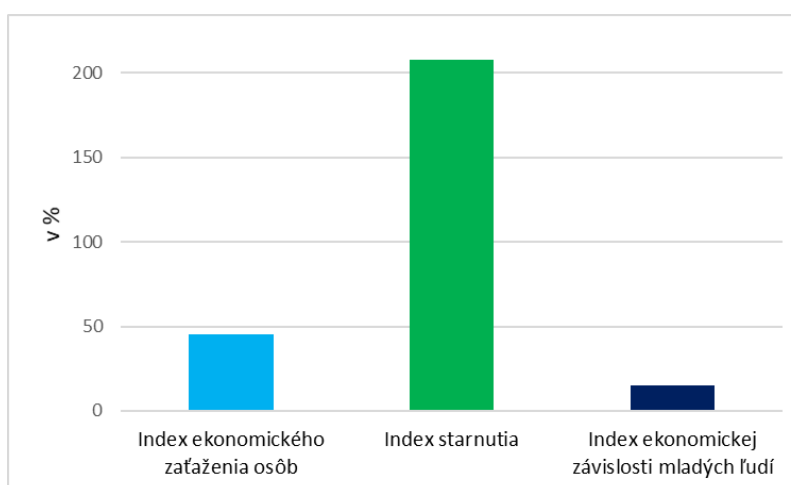
Index starnutia, určený pomerom počtu obyvateľov poproduktívneho veku pripadajúcich na 100 obyvateľov predproduktívneho veku, dosahuje hodnotu 207,81 % čo poukazuje na staršiu populáciu ako je populácia Mikroregiónu Termál (182,15 %), okresu Nové Zámky (145,46 %), NSK (132,35 %) a Slovenska (104,80 %).

Index ekonomickej závislosti mladých ľudí, charakterizovaný pomerom predproduktívneho veku k produktívnemu veku, dosahuje hodnotu 14,81 %, ktorá je nižšia ako mikroregionálny priemer (17,93 %), priemer okresu Nové Zámky (19,06 %), NSK (20,22 %) a Slovenska (23,41 %).

K dôležitým demografickým ukazovateľom populácie patrí i index ekonomického zaťaženia, tzn. pomer obyvateľstva predproduktívneho a poproduktívneho veku k obyvateľstvu v produktívnom veku. Je mierou hospodárskeho zaťaženia práceschopného obyvateľstva závislými osobami. V roku 2019 podľa indexu hospodárskej závislosti pripadlo na 100 obyvateľov vo veku 15 - 64 rokov 45,6 závislej osoby. Táto hodnota poukazuje na nižšiu ekonomickú zaťaženosť populácie obce, ako je ekonomická zaťaženosť populácie mikroregiónu, okresu, kraja ale i Slovenska.

Priemerný vek obyvateľstva dosahuje 45,24 rokov, čo je vyššia hodnota ako v Mikroregióne Termál (44,37), okrese Nové Zámky (43,41), NSK (42,77) ako i v SR (41,06).

Graf 9 - Vybrané demografické ukazovatele obce Kolta (r. 2019)

Zdroj: ŠÚ SR, 2020, spracované autorkami

Na uplatnenie sa obyvateľstva na trhu práce najviac vplýva vzdelanostná úroveň, ktorá zvyšuje aj kvalitu života obyvateľov obce. Ako vidieť z grafu 10 a tab. 17, viac ako polovica (55,01 %) obyvateľov obce má ukončené sekundárne vzdelanie (tzn. 774 osôb), v ktorom má významné postavenie nižšie stredné vzdelanie, najmä učňovské bez maturity. Toto vzdelanie má ako najvyššie dokončené vzdelanie 21,39 % obyvateľov obce. Úplné stredné odborné vzdelanie s maturitou má 18,27 %.

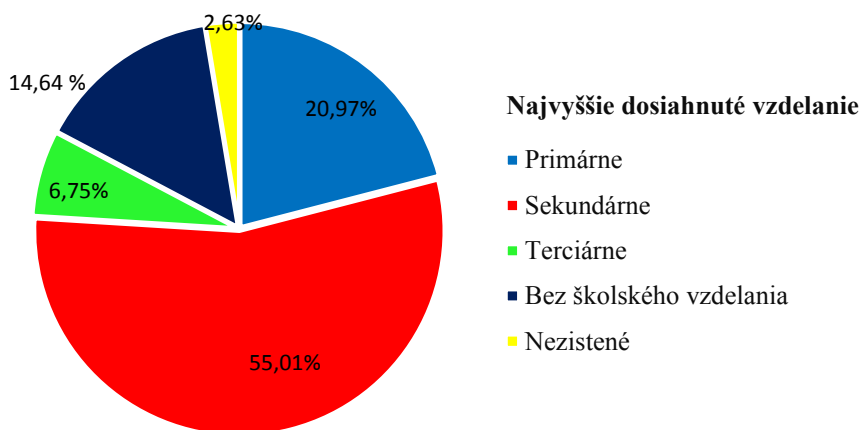
Terciárne, resp. vysokoškolské vzdelanie absolvovalo 6,75 % obyvateľov obce. Vzdelanostnú štruktúru dopĺňa obyvateľstvo bez školského vzdelania (14,64%), kde zahŕňame hlavne deti a mládež vzdelávajúcu sa na všetkých typoch škôl. Podiel obyvateľov s nezisteným vzdelaním bol v obci 2,63 %.

Tab.17 - Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva obce Kolta (r. 2011)

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie		Pohlavie		Spolu	
		muži	ženy	abs.	%
Primárne		117	178	295	20,97
Základné		117	178	295	20,97
Sekundárne		442	332	774	55,01
Učňovské (bez maturity)		195	106	301	21,39
Stredné odborné (bez maturity)		83	45	128	9,10
Úplné stredné učňovské (s maturitou)		21	25	46	3,27
Úplné stredné odborné (s maturitou)		123	134	257	18,27
Úplné stredné všeobecné		13	16	29	2,06
Vyššie odborné vzdelanie		7	6	13	0,92
Terciárne		35	60	95	6,75
Vysokoškolské bakalárske		9	29	38	2,70
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské		25	30	55	3,91
Vysokoškolské doktorandské		1	1	2	0,14
Vysokoškolské spolu		35	60	95	6,75
Študijný odbor	prírodné vedy	0	2	2	0,14
	technické vedy a náuky I (baníctvo, hutníctvo, strojárstvo, informatika a VT, elektrotechnika, technická chémia, potravinárstvo)	5	2	7	0,50
	technické vedy a náuky II (textilná v., sprac. kože, dreva, plastov, v. hud. nástrojov, architektúra, stavebníctvo, doprava, pošty, telekomunikácie, automatizácia, špecializované odbory)	1	1	2	0,14
	poľnohospodársko-lesnícke a veterinárne vedy a náuky	9	5	14	1,00
	zdravotníctvo	0	2	2	0,14
	spoločenské vedy, náuky a služby I (filozof., ekon., polit. a práv. vedy, ekonomika a manažment, obchod a služby, SŠ - OA, HA, praktické školy, učebné odbory)	10	19	29	2,06
	spoločenské vedy, náuky a služby II (historické, filologické, pedagogické a psychologické vedy, publicistika a informácie, telovýchova, učiteľstvo, SŠ - gymnáziá)	4	25	29	2,06
	vedy a náuky o kultúre a umení	2	1	3	0,21
	vojenské a bezpečnostné vedy a náuky	4	1	5	0,36
	nezistený	0	2	2	0,14
Bez školského vzdelania		105	101	206	14,64
Nezistené		21	16	37	2,63
Spolu		720	687	1 407	100,00

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov, 2011

Graf 10 - Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva obce Kolta (r. 2011)

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov, 2011, *spracované autorkami*

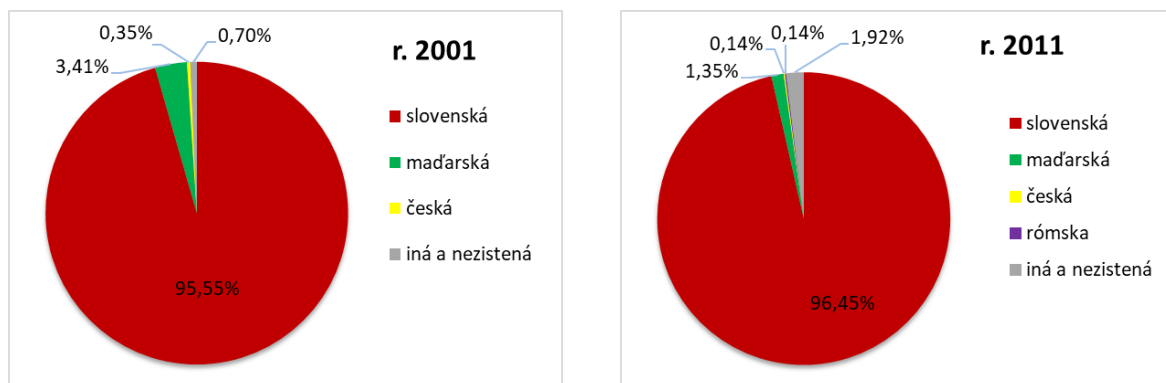
Národnostná štruktúra obce je takmer homogénna, pričom len 3,55 % obyvateľov je inej národnosti ako slovenskej. Najpočetnejšia je maďarská národnosť, ktorá dosahuje podiel 1,35 % (tab. 18, graf 11 a 12).

Tab. 18 - Národnostná štruktúra obyvateľov obce Kolta (r. 2001 a 2011)

Rok	Národnosť									
	slovenská		maďarská		česká		rómska		iná a nezistená	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
2001	1374	95,55	49	3,41	5	0,35	-	-	10	0,70
2011	1 357	96,45	19	1,35	2	0,14	2	0,14	27	1,92

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov, 2001, 2011

Graf 11 a 12 - Národnostná štruktúra obce Kolta (r. 2001 a 2011)

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov, 2001, 2011, *spracované autorkami*

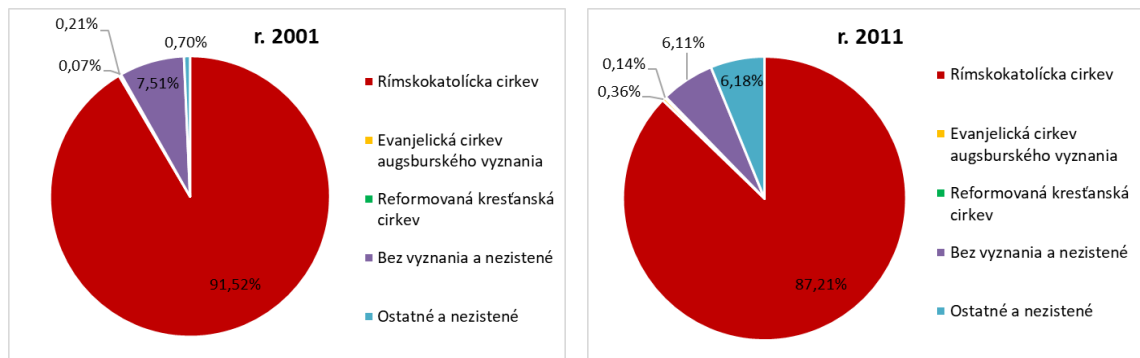
Podobná homogénna situácia je i v religióznej štruktúre obyvateľov obce. K náboženskému vyznaniu sa hlási 93,89 % obyvateľov, pričom prevláda rímskokatolícke náboženstvo, ktoré vyznáva 87,21 % obyvateľov (tab. 19, graf 13 a 14). Minimálne zastúpenie má obyvateľstvo evanjelického augsburského vyznania (0,36 %) a reformovanej kresťanskej cirkvi (0,14 %). Bez vyznania je 6,18 % obyvateľov obce.

Tab. 19 - Religiózna štruktúra obyvateľstva obce Kolta (r. 2001 a r. 2011)

Rok	Vierovyznanie									
	Rímskokatolícka cirkev		Evanjelická cirkev augsburského vyznania		Reformovaná kresťanská cirkev		Bez vyznania		Ostatné a nezistené	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
2001	1316	91,52	3	0,21	1	0,07	108	7,51	10	0,69
2011	1 227	87,21	5	0,36	2	0,14	86	6,11	87	6,18

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov, 2001, 2011

Graf 13 a 14 - Religiózna štruktúra obyvateľstva obce Kolta (r. 2001 a 2011)

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov, 2001, 2011, spracované autorkami

1.1.5 EKONOMICKÁ ZÁKLADŇA

1.1.5.1 Štruktúra využitia pôdneho fondu

Najvýznamnejším prírodným zdrojom obce je pôda. V štruktúre pôdneho fondu Kolty má dominantné postavenie poľnohospodársky pôdny fond s 2180,16 ha, ktorého stupeň zornenia dosahuje 90,15 %. Orná pôda zaberá 1965,53 ha plochy. Štruktúru využitia poľnohospodárskeho pôdneho fondu dopĺňajú vinice (81,13 ha) a záhrady (66,57 ha). Na trvalé trávnaté porasty pripadá 1,87 % poľnohospodárskej pôdy (tab. 20, graf 15).

Tab. 20 - Štruktúra využitia pôdneho fondu obce Kolta v r. 2005, 2014 a 2019

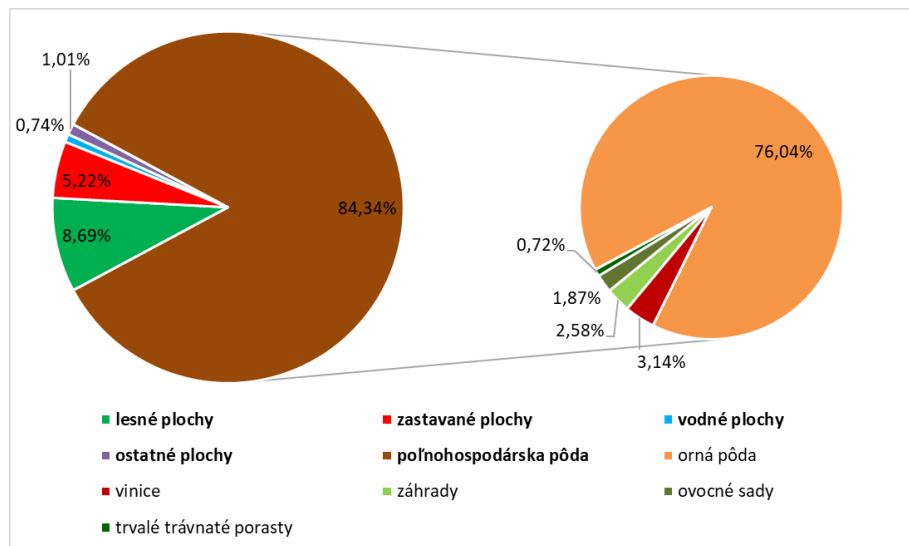
Formy využitia pôdneho fondu	Rozloha (v ha)		
	r. 2005	r. 2014	r. 2019
poľnohospodárska pôda	2 181,90	2 181,55	2180,16
z toho:			
- orná pôda	1 964,18	1 966,43	1965,53
- vinice	81,24	81,13	81,13
- záhrady	68,31	67,05	66,57
- ovocné sady	49,44	48,22	48,22
- trvalé trávnaté porasty	18,73	18,71	18,71
lesné plochy	226,49	224,70	224,70
zastavané plochy	130,45	133,28	134,97
vodné plochy	19,46	19,16	19,16
ostatné plochy	27,11	26,31	26,00
Spolu	2 584,03	2 585,00	2585,00

Zdroj: ŠÚ SR, 2005, 2015, 2020, spracované autorkami

Okrem toho sa v území obce vyskytujú vodné plochy (19,16 ha) a zastavané plochy (134,97 ha). Ostatné plochy tvoria 26 ha. Nepoľnohospodárska pôda zaberá 15,66 % územia.

V porovnaní z rokom 2005 v roku 2019 nastali mierne zmeny vo využití pôdy, čo sa najviac prejavilo v presune plôch z jednotlivých kategórií. Za dané obdobie vzrástla zastavaná plocha o 4,52 ha, poklesla lesná plocha o 1,79 ha ako aj plocha záhrad, ktorá sa zmenšila o 1,74 ha. Bez výraznejších zmien sú zastúpené v obci trvalé trávnaté porasty.

Graf 15 - Využitie pôdneho fondu obce Kolta (r. 2019)

Zdroj: ŠÚ SR, 2020, spracované autorkami

1.1.5.2 Trh práce

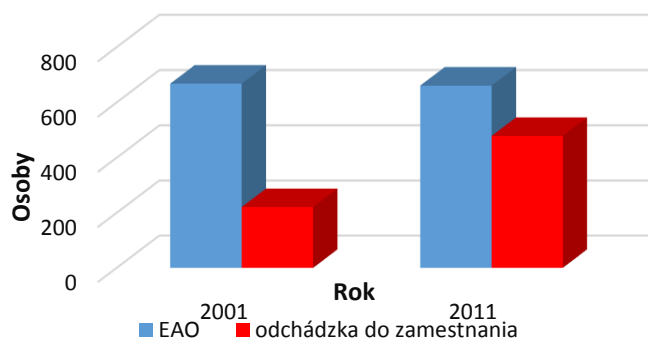
Ekonomicky aktívne obyvateľstvo (EAO) sa podieľa na populácii obce 46,45 %. Podľa výsledkov posledného sčítania ľudu v r. 2011 bolo v obci evidovaných 661 EAO, čo predstavuje 69,10 % obyvateľov produktívneho veku. Vyššou ekonomickou aktivitou sa vyznačujú muži, ktorí dosahujú podiel 73,9 %, ženy dosahujú nižší podiel len 63,78 %. Počet EAO sa oproti roku 2001 znížil o len 7 osôb (tab. 21, graf 16).

Tab. 21 - Základné ukazovatele EAO obyvateľstva obce Kolta (r. 2001 a 2011)

Rok	EAO (počet osôb)	EAO/100 obyv.	odchádzka do zamestnania (počet osôb)	odchádzka/100 EAO
2001	668	46,45	221	33,08
2011	661	46,98	479	72,46

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov, 2001, 2011

Graf 16 - Štruktúra ekonomicky aktívneho obyvateľstva podľa odchádzky za prácou v obci Kolta (r. 2001 a 2011)

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov, 2001, 2011, spracované autorkami

Dominantná časť obyvateľov, ako takmer z každej vidieckej obce, odchádza za pracovnou príležitosťou hlavne do okolitých miest. Za prácou mimo obec odchádza 479 osôb, tzn. 72,46 % z EAO.

V spoločenskej štruktúre EAO dosahujú najvyšší podiel 64,0 % zamestnanci. Podnikateľská sféra dosahuje 12,7 % podiel a jej význam v rozvoji obce rastie. Podľa výsledkov sčítania ľudu v r. 2011 bývalo v obci 84 podnikateľov (tab. 22).

V poľnohospodárskych družstvách alebo v inej družstevnej organizácii pracovalo len 12,7 % zamestnancov obce. Štruktúru EAO uzatvárajú ostatné skupiny resp. nezistení s podielom 16,64 %.

Tab. 22 - EAO podľa spoločenskej skupiny v obci Kolta (r. 2011)

Územie	Postavenie v zamestnaní										
	zamestnanci		podnikatelia			členovia družstiev		vypomáhajúci nepl. členovia domácností a pod.		ostatní a nezistení spolu	
	abs.	%	so zamestnancami	bez zamestnancov	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Kolta	423	64,0	18	66	12,7	12	1,8	2	0,3	140	21,2
ZO Termál	4 613	71,71	131	558	10,71	49	0,76	11	0	1071	16,64

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov, 2011

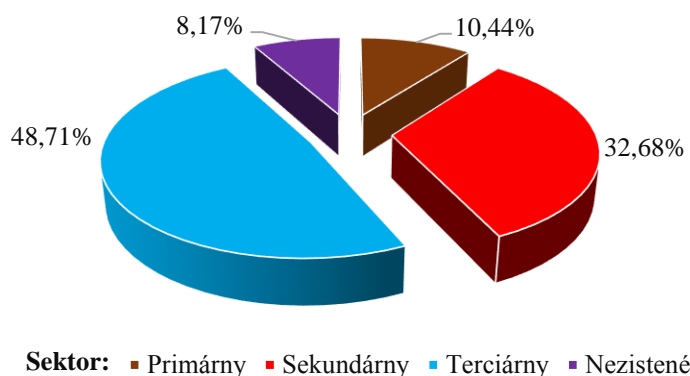
Ako vidieť z tab. 23 a grafu 17, v štruktúre EAO podľa sektorov má významné postavenie terciárny sektor, ktorý viazal až 48,71 % obyvateľov populácie obce. Na sekundárny sektor pripadlo 32,68 %, tzn. o 16,03 %-ného bodu menej z EAO terciárneho sektora. Sektorovú hospodársku štruktúru dopĺňa primárny sektor reprezentovaný najmä poľnohospodárstvom a odvetvami priamo previazanými s prírodnou krajinou. Nezistené zaradenie do sektoru hospodárstva bolo len u 8,17 % EAO obce.

Tab. 23 - EAO podľa sektorov hospodárstva v obci Kolta (r. 2001 a 2011)

Rok	Primárny sektor	Sekundárny sektor	Terciárny sektor	EAO bez udania	Spolu
2001	160	276	106	126	668
2011	69	216	322	54	661

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov, 2001, 2011

Graf 17 - Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa sektorov hospodárstva v obci Kolta (r. 2011)

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov, 2011, spracované autorkami

V štruktúre EAO podľa odvetví hospodárstva (tab. 24) sú najviac zastúpení EAO pracujúci v poľnohospodárskej výrobe (22,90 %) a v priemyselnej činnosti (13,32 %). Z nevýrobných odvetví je v popredí EAO obchodných služieb (veľkoobchod a maloobchod, oprava motorových vozidiel, motocyklov a spotrebného tovaru) a EAO verejnej správy (verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie). Väčšina EAO odchádza za pracovnými príležitosťami mimo obec. Odchádzka smeruje najmä do priemyslu, obchodných služieb, dopravy a stavebníctva. V roku 2011 našlo pracovnú príležitosť mimo obce 479 osôb. Odchádzka smerovala hlavne do okolitých miest.

Tab. 24 - Štruktúra EAO podľa odvetví hospodárstva v obci Kolta (r. 2011)

Ovetvie ekonomickej činnosti	Ekonomicky aktívne osoby			
	muži	ženy	spolu	z toho dochádza do zamestnania
Pestovanie plodín a chov zvierat, poľovníctvo a služby s tým súvisiace	37	23	60	36
Lesníctvo a ťažba dreva	0	3	3	2
Ťažba uhlia a lignitu	0	1	1	1
Iná ťažba a dobývanie	4	0	4	2
Pomocné činnosti pri ťažbe	1	0	1	0
Výroba potravín	5	6	11	5
Výroba nápojov	2	2	4	4
Výroba textilu	0	1	1	1
Výroba odevov	3	6	9	3
Výroba kože a kožených výrobkov	2	2	4	0
Spracovanie dreva a výroba výrobkov z dreva a korku okrem nábytku; výroba predmetov zo slamy a prúteného materiálu	8	2	10	6
Tlač a reprodukcia záznamových médií	1	0	1	0
Výroba chemikálií a chemických produktov	1	1	2	0
Výroba základných farmaceutických výrobkov a farmaceutických prípravkov	1	1	2	0
Výroba výrobkov z gumy a plastu	3	4	7	4
Výroba a spracovanie kovov	3	3	6	1
Výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení	14	3	17	11
Výroba počítačových, el. a optických výrobkov	3	4	7	5
Výroba elektrických zariadení	6	13	19	14
Výroba strojov a zariadení i. n.	21	2	23	19
Výroba motorových vozidiel, návesov a prívosov	9	2	11	8
Výroba nábytku	3	1	4	3
Iná výroba	0	2	2	1
Oprava a inštalácia strojov a prístrojov	3	1	4	3
Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	2	0	2	2
Zber, úprava a dodávka vody	1	2	3	3
Zber, spracúvanie a likvidácia odpadov; recyklácia materiálov	9	0	9	7
Výstavba budov	16	3	19	13
Inžinierske stavby	9	0	9	9
Špecializované stavebné práce	27	3	30	25
Veľkoobchod a maloobchod a oprava motorových vozidiel a motocyklov	5	1	6	5
Veľkoobchod, okrem motorových vozidiel a motocyklov	12	6	18	15
Maloobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov	16	34	50	41

Odvetvie ekonomickej činnosti	Ekonomicky aktívne osoby			
	muži	ženy	spolu	z toho dochádza do zamestnania
Pozemná doprava a doprava potrubím	33	3	36	31
Skladové a pomocné činnosti v doprave	6	1	7	6
Poštové služby a služby kuriérov	3	4	7	7
Ubytovanie	2	4	6	5
Činnosti reštaurácií a pohostinstiev	8	6	14	11
Výroba filmov, videozáznamov a televíznych programov, príprava a zverejňovanie zvukových nahrávok	0	1	1	1
Telekomunikácie	2	2	4	2
Počítačové programovanie, poradenstvo a súvisiace služby	2	1	3	3
Finančné služby, okrem poistenia a dôchodkového zabezpečenia	0	2	2	1
Poistenie, zaistenie a dôchodkové zabezpečenie okrem povinného sociálneho poistenia	1	0	1	0
Pomocné činnosti finančných služieb a poistenia	1	0	1	1
Činnosti v oblasti nehnuteľností	2	2	4	4
Právne a účtovnícke činnosti	1	2	3	2
Vedenie firiem; poradenstvo v oblasti riadenia	2	0	2	2
Architektonické a inžinierske činnosti; technické testovanie a analýzy	2	2	4	4
Vedecký výskum a vývoj	3	0	3	2
Reklama a prieskum trhu	0	2	2	1
Ostatné odborné, vedecké a technické činnosti	2	0	2	2
Prenájom a lízing	2	0	2	2
Sprostredkovanie práce	1	1	2	1
Bezpečnostné a pátracie služby	4	1	5	3
Činnosti súvisiace s údržbou zariadení a krajinou úpravou	2	1	3	2
Administratívne, pomocné kancelárske a iné obchodné pomocné činnosti	1	1	2	2
Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	34	25	59	52
Vzdelávanie	8	18	26	24
Zdravotníctvo	5	16	21	16
Starostlivosť v bytových zariadeniach	1	9	10	2
Sociálna práca bez ubytovania	0	5	5	4
Činnosti knižníc, archívov, múzeí a ostatných kultúrnych zariadení	1	4	5	4
Činnosti členských organizácií	1	1	2	1
Ostatné osobné služby	2	2	4	3
Nezistené	26	28	54	29
Spolu	385	276	661	479

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov, 2011

Tradičným odvetvím **hospodárstva** obce je poľnohospodárstvo. Jeho zachovanie a rozvoj zohráva dôležitú úlohu pri zachovaní ekonomickej stability obce. *Poľnohospodárskeho družstva Kolta*, je zamerané na rastlinnú výrobu. Družstvo hospodári na ploche 1900 ha na území obcí Kolta (1321 ha), Čechy (543 ha) a Semerovo (36 ha). V súčasnosti zamestnáva 19 pracovníkov. Rastlinná výroba je zameraná na pestovanie pšenice, kukurice a slnečnice. Z ďalších plodín je to pestovanie jačmeňa a repky olejnej.

Na území obce podniká viacero podnikateľských subjektov (tab. 25), prevažne na základe živnostenského oprávnenia (listu). Svojou aktivitou vytvárajú vhodné podmienky pre rozvoj obce. Medzi najrozšírenejšie aktivity patrí drevovýroba a obchod a služby.

Tab. 25 - Vybrané pracovné príležitosti a podnikateľské subjekty v obci Kolta (r. 2014)

P. č.	Meno podnikateľského subjektu (živnostníka)	Zameranie	Právna forma	Počet zamestnancov
1.	Obecný úrad	Verejná správa		10
2.	PD Kolta	Rastlinná výroba	družstvo	15
3.	ZŠ s MŠ	Výchovno-vzdelávací proces	RO	19
4.	COOP Jednota SD, Nové Zámky	Maloobchod	spotrebné družstvo	9
5.	Brantner Kolta s.r.o.	Služby spojené s vývozom TKO	s.r.o.	7
6.	Domáce a remeselnícke potreby	Maloobchod	živnosť	3
7.	Potraviny	Maloobchod	živnosť	1
8.	Pohostinstvo „Slovenská liga“	Pohostinské služby	živnosť	3
9.	Pohostinstvo Templár	Pohostinské služby	živnosť	2
10.	TI-XL STEEL, Timko Pavol	Kovovýroba	živnosť	1
11.	Kvety Andrea	Maloobchod	živnosť	1
12.	Drespol Taračka	Píla, spracovanie dreva	živnosť	3
13.	Drevovýroba Ondrušek Štefan	Maloobchod	živnosť	1
14.	Kaderníctvo	Služby	živnosť	1
15.	Lekárneň, Pásztorová Eleonóra	Výmena a predaj liekov	živnosť	2
16.	Rýchla zdravotná pomoc	Zdravotnícke služby	štátna príspevková organizácia	8
17.	Ondrušek Miloš	Tesárske práce	živnosť	2
18.	Slovenská pošta	Poštové služby	a.s.	3

Zdroj: Obecný úrad v Kolte, 2020

V štruktúre EAO tvoria významnú zložku nezamestnaní. V roku 2020 (k 31.6.) bolo v obci nezamestnaných 49 osôb, z toho 36 žien (tab. 26). Počet uchádzačov o zamestnanie dosahuje 7,41 % z EAO obce. Medzi nezamestnanými nie sú evidovaní mladiství ani absolventi ale zastúpený je 1 obyvateľ so zdravotným postihnutím.

Tab. 26 - Nezamestnanosť v obci Kolta podľa profesie vykonávanej bezprostredne pred zaradením do evidencie nezamestnanosti (k 31. 6. 2020)

Územie	Nezamestnanosť podľa profesie vykonávanej bezprostredne pred zaradením do evidencie nezamestnanosti													bezprostredne pred evidenciou bez zamestnania
	spolu	z toho ženy	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	neuvedené	
Kolta	49	36	0	0	1	3	1	5	0	2	7	8	0	22
ZO Termál	444	258	0	4	10	23	10	41	3	28	58	65	1	201
okres NZ	4618	2597	1	50	130	220	239	485	21	249	506	587	3	2127

Poznámka: 0 - Príslušníci ozbrojených síl, 1 - Zákonodarcovia, riadiaci pracovníci, 2 - Špecialisti, 3 - Technici a odborní pracovníci, 4 - Administratívni pracovníci, 5 - Pracovníci v službách a obchode, 6 - Kvalifikovaní pracovníci v poľnohospodárstve, lesníctve a rybárstve, 7 - Kvalifikovaní pracovníci a remeselníci, 8 - Operátori a montéri strojov a zariadení, 9 - Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci

Zdroj: ÚPSVAR, 2020, spracované autorkami

Sledovaná je tiež štruktúra nezamestnaných podľa profesie vykonávanej bezprostredne pred zaradením do evidencie. V obci Kolta prevládajú pomocní a nekvalifikovaní pracovníci (8 osôb). Ďalšie skupiny predstavujú operátori a montéri strojov a zariadení (7 osôb), pracovníci v službách a obchode (5 osôb) a technici a odborní pracovníci (2 osoby).

V štruktúre nezamestnaných podľa vzdelania (tab. 27) prevažujú obyvatelia s vyšším sekundárnym vzdelaním (35 osôb), ktorí sa podieľali na celkovej nezamestnanosti 71,43 %.

Tab. 27 - Nezamestnanosť v obci Kolta podľa vzdelania nezamestnaných (k 31. 6. 2020)

Územie	spolu	Nezamestnanosť podľa vzdelania									
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	neudané
Kolta	49	0	0	10	35	1	0	2	1	0	0
ZO Termál	426	0	1	73	286	12	1	10	42	1	0
okres NZ	4618	0	23	845	3022	143	10	127	429	11	8

Poznámka: 0 - predprimárne vzdelanie, 1 - primárne vzdelanie, 2 - nižšie sekundárne vzdelanie, 3 - vyššie sekundárne vzdelanie, 4 - post sekundárne neterciárne vzdelanie, 5 - terciárne vzdelanie (nie VŠ), 6 - terciárne vzdelanie (VŠ 1. stupeň), 7 - terciárne vzdelanie (VŠ 2. stupeň), 8 - terciárne vzdelanie (VŠ 3. stupeň)

Zdroj: ÚPSVAR, 2020, spracované autorkami

V štruktúre nezamestnaných podľa veku (tab. 28) sú významné kategórie obyvateľstva vo vyšších vekových kategóriách 55-59-roční (10 osôb) a vo veku 45-49-roční (8 osôb).

Tab. 28 - Nezamestnanosť v obci Kolta podľa veku nezamestnaných (k 31. 5. 2020)

Územie	spolu	Nezamestnanosť podľa veku										
		do 20	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60 a viac	neudané
Kolta	47	1	6	3	3	5	6	8	3	10	2	0
ZO Termál	421	4	42	49	44	42	42	45	56	64	33	0
okres NZ	4523	81	482	486	475	540	525	521	521	550	342	0

Zdroj: ÚPSVAR, 2020, spracované autorkami

1.1.5.3 Majetok a rozpočet obce

Ekonomický rozvoj obce zabezpečuje miestna samospráva prostredníctvom využívania jej majetku a disponibilných finančných prostriedkov. Úlohou samosprávy je predovšetkým plniť samosprávne funkcie vyplývajúce zo zákona o obecnom zriadení a ďalších prenesených kompetencií v rámci verejnej správy. Na rozvoj obce môžu prostredníctvom finančných tokov vplývať aj združenia alebo nadácie ako súčasť nevládneho sektoru, ich podiel je však na ekonomickom rozvoji obce minimálny.

Celkový objem finančných prostriedkov, ktorým obec disponovala, predstavuje objem 1 114 947 EUR (r. 2020). Z týchto prostriedkov obec zabezpečuje všetky samosprávne úlohy, ktoré obci vyplývajú zo zákona o obecnom zriadení, ako aj rozvojové programy. Ako vidieť z tabuľky 29, v sledovanom období rokov 2015 - 2020 obec hospodárila v zisku. Najvyšší kladný hospodársky výsledok dosiahla v roku 2015 v hodnote 193 489 EUR. Hospodársky výsledok v roku 2020 dosiahol 69 113 EUR. V prepočte na 1 obyvateľa obec disponuje sumou 910,85 EUR.

Tab. 29 - Vývoj rozpočtu obce Kolta v EUR v období rokov 2015 - 2020

Rozpočet	Rok					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
príjmy	921 147	945 412	990 382	977 534	1 336 873	1 114 947
výdavky	727 657	764 408	876 902	783 852	1 262 339	1 045 834
hospodársky výsledok	193 489	181 004	113 479	192 638	55 073	69 113

Zdroj: Obecný úrad v Kolte, 2021

Príjmy obce možno rozdeliť do 4 skupín (tab. 30). Najvyšší podiel (51,4 %) príjmov obce prichádza zo zdroja ostatné príjmy. Viac ako jednu štvrtinu príjmov (36,3 %) obec získava z výnosov z dane pre fyzické osoby. Približne desatinu (10,5 %) príjmov nadobúda z miestnych daní a poplatkov. K príjmom obce patria i výnosy z majetku obce, ktoré sa na celkových príjmoch obce podieľajú len 1,8 % (r. 2020).

Tab. 30 - Štruktúra rozpočtových príjmov obce Kolta v období rokov 2015 - 2020

Príjmy	Rok					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
A. Miestne dane a poplatky	335 981	351 680	350 277	344 024	129 042	116 996
B. Výnosy z majetku obce	19 299	17 033	15 987	17 581	22 818	19 967
C. Výnosy z dane príjmu FO	296 724	330 954	331 574	355 776	390 244	405 177
D. Ostatné príjmy	259 526	239 866	274 266	236 565	778 173	572 807
Príjmy spolu	911 530	939 533	972 104	953 946	1 320 277	1 114 947

Zdroj: Obecný úrad Kolta, 2021

Výdavky obce možno rozdeliť do dvoch skupín - neinvestičné a investičné výdavky (tab. 31). Dominantná časť neinvestičných výdavkov obce smerovala v roku 2020 na zabezpečenie činnosti školstva, kde bolo vynaložených 39,9 % všetkých výdavkov obce. Na zabezpečenie činnosti vnútornej správy smerovalo 37,1 % z celkových výdavkov. Do oblasti kultúry a športu bolo vynaložených 4,4 %. Pre potreby životného prostredia a odpadového hospodárstva bolo využitých 6,4 % celkových výdavkov obce.

Tab. 31 - Štruktúra rozpočtových výdavkov obce Kolta v období rokov 2015 - 2020

Výdavky	Rok					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
A. Neinvestičné výdavky	667 252	739 807	744204	742929	826088	981 864
Kultúra a šport	24 462	25 767	39 740	34 197	32 097	46 174
Životné prostredie a odpadové hospodárstvo	39 060	36 072	35 700	36 657	41 327	67 195
Sociálna oblasť	1 526	166	317	1 416	5 151	6 812
Komunikácie	1 438	26283	1 654	3 012	7 168	37 511
Vnútorná správa	259 403	289 034	293 631	290 326	346 305	388 017
Školstvo	329 295	354 143	364 475	362 261	382 141	417 745
Rozvoj obcí	12 068	8 342	8 707	15 060	11 900	12 521
Civilná obrana						5 889
B. Investičné výdavky	60 406	24 601	132 698	40 923	436 250	63 970
štruktúra podľa oblastí:						
Vnútorná správa	6 970		5 990	17 058	17 765	18 558
Odpadové hospodárstvo	42 125		72 140		170 404	2 616
Kultúra	2 000	7 273	1 693			
Rozvoj obcí			11 984	12 800	19 428	7 500
Komunikácie				5 469	43 840	
Verejný poriadok					7 052	20 448
Výdavky na revitalizáciu	9 311	17 328	40 891	5 596	177 761	14 848
Výdavky spolu	727 657	764 408	876 902	783 852	1 262 339	1 045 834

Zdroj: Obecný úrad Kolta, 2021

Investičné výdavky dosiahli v r. 2020 hodnotu 63 970 EUR. V rozmedzí rokov 2015 - 2020 ich obec využila na svoj rozvoj výstavbou resp. rekonštrukciou, napr. vybudovaním

zberného dvora, vybudovaním protipovodňových opatrení či rekonštrukciou chodníkov atď. na čo obec využila vlastné zdroje, zdroje zo štátneho rozpočtu, VÚC, čím zlepšila kvalitu života svojich občanov.

Výdavky na revitalizáciu obce za obdobie rokov 2015 - 2020 zobrazuje tab. 32. V rámci revitalizácie smerovali výdavky najmä do rekonštrukcie a modernizácie. Počas sledovaného obdobia bola zrealizovaná napr. rekonštrukcia a modernizácia materskej školy, dobudované boli prvky cyklistickej infraštruktúry (vybudovaný cyklistický prístrešok), revitalizovaný bol park.

Tab. 32 - Výdavky na revitalizáciu obce Kolta v období rokov 2015 - 2020

Rok	Názov aktivity	Náklady	štruktúra zdrojov financovania (v EUR)				
			EÚ	ŠR	VÚC	obec	súkromné
2015	Skvalitnenie cyklotrasy o prístrešok pre cyklistov v obci Kolta	3 157,90			3 000	157,90	
2015	Modernizácia MŠ	9 311				9 311	
2016	Rekonštrukcia chodníka ZŠ	11 798				11 798	
2017	Rekonštrukcia parku	38 418				38 418	
2017	Prístrešok tržnice v obci Kolta	3500			3325	175	
2018	Revitalizácia parku	5860			5567	293	
2019	Rekonštrukcia MŠ			168 873			

Zdroj: Obecný úrad Kolta, 2021, LEADER NSK, 2021

1.1.6 INFRAŠTRUKTÚRA

1.1.6.1 Sociálna infraštruktúra

Maloobchodná sieť poskytuje v obci základné služby. Je tvorená dvomi predajňami potravín a zmiešaného tovaru (COOP Jednota SD, Nové Zámky, Potraviny), kvetinarstvom (Kvety Andrea), maloobchodom s textilným tovarom (Textil S M Molnár), predajňou s domácimi a remeselníckymi potrebami a predajňou kotlov a peliet (drevozárstvo Štefan Ondrušek). Služby dopĺňa Pohostinstvo Slovenská liga (60 miest) a Pohostinstvo Templár (50 miest).

Základný vzdelávací proces zabezpečujú školské a výchovné zariadenia, ktoré vykazujú postupné znižovanie počtu detí a žiakov vo svojich zariadeniach. V obci sa nachádza materská škola, ktorú v škol. r. 2004/2005 navštevovalo 36 detí, v škol. r. 2005/2006 to bolo 38 detí ako aj v škol. r. 2006/2007 a v škol. r. 2014/2015 to bolo 24 detí. V škol. roku 2019/2020 sa počet detí zvýšil na 34 (tab. 33). Výchovno-vzdelávací proces zabezpečujú 3 pedagogickí pracovníci a 1 nepedagogický zamestnanec.

Tab. 33 - Počet detí a žiakov v školských zariadeniach v obci Kolta

Školský rok	Počet detí v školských zariadeniach	
	Materská škola	Základná škola
2004/2005	36	117
2005/2006	38	112
2006/2007	38	112
2014/2015	24	97
2019/2020	34	59

Zdroj: Obecný úrad v Kolte, 2015, 2020

Deti z materskej školy ako aj z okolitých obcí môžu v školskej dochádzke pokračovať v základnej škole s vyučovacím jazykom slovenským, ktorú v škol. roku 2004/2005 navštevovalo 117 žiakov, v škol. r. 2005/2006 to bolo 112 žiakov ako aj v škol. r. 2006/2007 a v škol. r. 2014/2015 to bolo už len 97 žiakov. V škol. roku 2019/2020 navštevovalo základnú školu len 59 žiakov, čo je takmer o polovicu menej ako v predchádzajúcom období (tab. 33). Edukačný proces zabezpečuje 8 pedagógov a 7 nepedagogických pracovníkov. Pre potreby základnej školy slúži aj školský klub a školská jedáleň.

Zdravotnícke služby zabezpečuje lekár pre dospelých, ktorý ordinuje v obci 5-krát za týždeň a lekár pre deti a dorast, ktorý vykonáva činnosť 2-krát za týždeň. V obci tiež pôsobí rýchla zdravotná pomoc, ktorá je k dispozícii každý deň.

Kultúrnu a záujmovú činnosť obyvateľov obce ako i priestory pre činnosť klubov a spolkov zabezpečuje Kultúrny dom v Kolte (kapacita 150 miest). Slúži tiež pre spoločenské aktivity napr. zábavy, posedenia so staršími, vystúpenia detí atď. Pre potreby školskej mládeže a dôchodcov slúži tiež klubovňa. Súčasťou obce je aj obecná knižnica. Ďalším kultúrnym zariadením je v obci Rímsko-katolícky kostol Nepoškvrneného počatia Panny Márie.

Pre rozvoj športových aktivít slúži v obci multifunkčné ihrisko, 2 futbalové ihriská a telocvičňa. Využívané sú najmä mládežou pri trávení voľného času.

Stravovacie zariadenia zabezpečujú v obci Pohostinstvo Slovenská liga.

V oblasti ubytovacích zariadení nachádzame v obci Penzión Radmila s kapacitou 20 lôžok a ubytovanie Holiday Home v Kolte s kapacitou 15 lôžok.

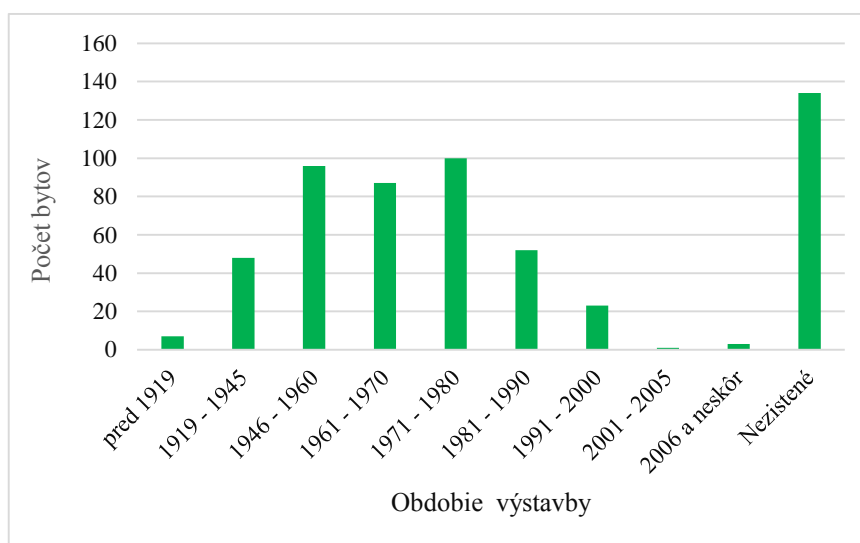
Vybavenosť obce dopĺňajú tri cintoríny a 1 dom smútku.

Z administratívnych zariadení je v obci umiestnený obecný úrad s matrikou. Pre potreby obyvateľov bola v obci zriadená i pošta s poštovou bankou a bankomat.

1.1.6.2 Domový a bytový fond

Domový fond obce tvorí 534 domov s 1-2 nadzemnými podlažiami, z ktorých je 88,39 % obývaných. Neobývaných domov v obci je 60 (r. 2020). Podľa SOBD v roku 2011 sa v obci Kolta nachádzalo spolu 551 bytov (graf 18).

Graf 18 - Štruktúra bytového fondu v obci Kolta (r. 2011)

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov, 2011, spracované autorkami

Z celkového počtu bytov je k dispozícii 451 trvalo obývaných, neobývaných je 99 bytov a pri jednom byte funkcia nebola zistená. Podľa obdobia výstavby sa v obci nachádzajú domy rôzneho veku. Výstavbu domov z obdobia pred druhou svetovou vojnou evidujeme u 55 bytov. Hlavná výstavba bytového fondu začala v povojnovom období a trvala do 80. rokov minulého storočia, kedy bola postavená viac ako polovica bytov (283 bytov, tzn. 51,36 %) v obci. Od tohto obdobia nastáva pokles vo výstavbe, pričom v rokoch 1981 - 1990 pribudlo 52 bytov a v ďalších rokoch 1991 - 2000 bolo postavených 23 bytov. V období rokov 2001 - 2011 boli postavené 4 byty. V prípade 134 bytov vek výstavby zistený nebol.

Podľa Obecného úradu v Kolte obec v r. 2020 mala 447 obývaných domov a 20 neobývaných domov. K dispozícii bol aj 60 obývaných bytov v bytových domoch.

1.1.6.3 Technická, environmentálna a informačná infraštruktúra

Územie obce je plne elektrifikované a plynofikované (od r. 2001). Elektrická energia je dodávaná z 22 kV vzdušného vedenia č. 251 Nové Zámky – Želiezovce. Primárnym zdrojom zemného plynu je distribučný vysokotlakový plynovod Bánov – Gbelce – Štúrovo, na ktorý je napojený vedľajší vysokotlakový plynovod Kolta.

Obec je zásobovaná pitnou vodou z diaľkovodu Štúrovo – Kolta. V r. 2019 využívalo možnosti zásobovania plynom 420 domácností a pitnou vodou prostredníctvom verejného vodovodu 435 domácností (tab. 34).

Tab. 34 - Technická, environmentálna a informačná infraštruktúra obce Kolta (r. 2019)

Technická, environmentálna a informačná infraštruktúra	Ukazovateľ
Počet obyvateľov napojených na verejný vodovod	450
Počet obyvateľov napojených na plynovod	450
Počet obyvateľov napojených na kanalizáciu	-
Celková dĺžka kanalizácie (v km)	-
Skládka komunálneho odpadu	áno
Vývoz komunálneho odpadu na skládku	Kolta
Množstvo vyprodukovaného odpadu v tonách (r. 2019)	519,39
Množstvo vyseparovaného odpadu v tonách (r. 2019)	45,29
Skládka bioodpadu - kompostáreň	nie
Miera separovania v %	8,72
Vývoz separovaného odpadu do zberného dvora v obci	Palárikovo
Miestny rozhlas	áno
Internet	áno
Káblková televízia	áno

Zdroj: Obecný úrad Kolta, 2020

Hoci je v celej obci zavedený vodovod, nie je tu vybudovaná kanalizácia. Obec Kolta pre zlepšenie svojho životného prostredia preto plánuje vybudovanie kanalizácie a čističky odpadových vôd priamo v obci. Pripravovaná je nová projektová dokumentácia, s ktorou sa obec plánuje uchádzať o podporu z výzvy Environmentálneho fondu na rok 2022.

Komunálny odpad je skladovaný na vlastnej regionálnej skládke technicko-komunálneho odpadu (Brantner Kolta), ktorá slúži aj pre susedné obce.

V oblasti informačnej infraštruktúry má obec vybudovanú telekomunikačnú sieť s digitálnou ústredňou, miestny rozhlas, zabezpečený má televízny signál, káblovú televíziu, internet a poštu (tab. 34).

1.1.6.4 Dopravná infraštruktúra

Územím obce neprechádzajú hlavné dopravné tepny Slovenska. Významnými komunikačnými osami sú preto cesty I. a najmä II. triedy. Jedinou cestou I. triedy, prechádzajúcou v západo-východnom smere, je dopravná komunikácia I/75 Sládkovičovo – Nové Zámky – Lučenec. Z ďalších dopravných ciest sú zastúpené cesty II. a III. triedy. V severo-južnom smere vedie obcou cesta II/589 Chotín – Kolta, prepájajúca cestu I/64 Komárno – Nitra a cestu I/75 Nové Zámky – Lučenec. Sieť dopravných komunikácií dotvárajú cesty III. triedy, pomocou ktorých sa obec napája na komunikačné ťahy. Ich stav je značne technicky nevyhovujúci, časté je nevhodné usporiadanie a niektoré sú vybudované v nenormovaných kategóriách alebo majú poškodený kryt.

Dopravné komunikácie sú doplnené miestnymi komunikáciami, ktorých pokračovaním mimo zastavaného územia sú účelové komunikácie, sprístupňujúce jednotlivé časti extravilánu s intravilánom. Ich povrch je sčasti spevnený a sčasti nespevnený.

Z hľadiska rozvoja nadradenej komunikačnej siete je v návrhu vybudovanie rýchlostnej komunikácie, ktorá by najkratším spôsobom prepojila Bratislavu cez Nové Zámky – Levice – Lučenec – Rimavskú Sobotu – Rožňavu s Košicami. Trasa je plánovaná práve cez obec Kolta.

Najbližšia železničná trať je od obce vzdialená 11 km a vedie cez Dvory nad Žitavou.

Nie popri všetkých miestnych obslužných a zberných komunikáciách sú vytvorené podmienky pre bezpečný pohyb chodcov, preto sa pre zlepšenie situácie uvažuje v obci s dostavbou a rekonštrukciou chodníkov a miestnych komunikácií.

1.1.7 CESTOVNÝ RUCH

Územie obce má podmienky pre rozvoj cestovného ruchu ako po stránke prírodného tak aj kultúrno-historického potenciálu. Blízkosť obce Podhájska s termálnymi vodami umožňuje využiť tento potenciál pre cestovný ruch.

Pre účely cestovného ruchu je možné po rekonštrukcii využiť predovšetkým vysoko hodnotné kultúrno-historické pamiatky – Mészárosovský kaštieľ spolu s parkom z r. 1905 (v súčasnosti v súkromnom vlastníctve) a Kürtyho kúriu – renesančno-barokový kaštieľ zo začiatku 18. stor.

Medzi ďalšie historicky zaujímavé objekty zaradujeme v obci neskorobarokový rímsko-katolícky kostol Nepoškvrneného počatia Panny Márie z 2. polovice 18. stor. so sakristiou zo 17. stor., ľudovú kamennú plastiku Sochy najsvätejšej Trojice z r. 1751, barokovú sochu sv. Jána Nepomuckého z r. 1751 a kamenný kríž s korpusom Krista z r. 1803. V území obce sa taktiež nachádzajú významné a ojedinelé archeologické náleziská čakanskej kultúry z mladšej doby bronzovej.

Hodnotnou a atraktívnou robia obec i zachovávané tradície a remeslá, ako napr. paličkovanie, maľovanie na sklo, pieskovanie na sklo, košíkárstvo, gravírovanie, výroba keramiky či výroba sviečok. Okrem toho sa obec vyznačuje tradičnou a kvalitnou vinárskou výrobou, ktorá by mohla podporiť rozvoj agroturistiky v území.

Z prírodného hľadiska je obec svojím vzhľadom a charakterom priamo predurčená pre rozvoj cykloturistiky. Cez obec prechádza základná trasa č. 2102 Veľký okruh mikroregiónu Termál, ktorá predstavuje stredne ťažkú trasu typu SPORT a vedie 10 obcami mikroregiónu v celkovej dĺžke 55,7 km a prevýšení 669 m.

1.1.8 KULTÚRNY A SPOLOČENSKÝ ŽIVOT

Život v obci je úzko viazaný na kultúrnu, športovú, záujmovú činnosť. V obci sa počas celého roka koná rad zaujímavých podujatí, ktoré pomáhajú stmelovať komunitu obyvateľov (tab. 35).

Tab. 35 - Kalendárium podujatí v obci Kolte

Mesiac	Podujatie	Organizátor
Január		
Február	Fašiangová zabíjačka	Obecný úrad
Marec	MDŽ	Obecný úrad, klub dôchodcov
	ČK – udeľovanie plakiet	Červený kríž, obecný úrad
Apríl	Retro Párty	mládežníci
Máj	Stavanie mája	Obecný úrad, deti MŠ
	Majáles	Obecný úrad
	Deň matiek	Obecný úrad
Jún	MDD	Rada školy, Obecný úrad, rodičia
Júl		
August	Rozlúčka s letom – disko v parku	mládežníci
September	Hodové slávnosti	Obecný úrad
Október	Mesiac úcty k starším, výročie sobášov	Obecný úrad, ZŠ s MŠ
	Privítanie novonarodených detí	Obecný úrad
November	Dedinská zabíjačka	Obecný úrad, zamestnanci poľnohospodárskeho družstva
December	Vianočné trhy spojené s Mikulášom na koči	Obecný úrad, občania
	Silvestrovský futbalový turnaj	Obecný úrad, futbalový klub
	Silvestrovský ohňostroj	Obecný úrad

Zdroj: Obecný úrad v Kolte, 2015, 2020

Na činnosti obce sa zúčastňujú i viaceré spolky – Poľovné združenie Vrchovina, Klub dôchodcov, Klub Slovenského zväzu telesne postihnutých, Slovenský zväz záhradkárov, Slovenský zväz včelárov, Obecný futbalový klub, Slovenský červený kríž, Športovo-strelecký klub Anschütz Kolte.

Z obce Kolte pochádza aj niekoľko **významných osobností**, ktorí svoje nadanie a vzdelanosť využívali v prospech slovenského národa, a ktorí na svoju rodnú obec či kraj ani po rokoch nezabúdali:

Juraj Holček - farár, ktorý bol známy vplývaním na obyvateľov, propagovaním slovenského jazyka a poučovaním o zdravšom životnom štýle, či potrebe kultúrneho vzdelávania.

František Ribáry - sa narodil v Kolte v r. 1827, vyštudoval históriu v Ostrihome a v r. 1861 sa stal definitívnym profesorom histórie na Gymnáziu v Budíne. Ako profesor dejepisu napísal niekoľko historických vedeckých diel a štúdií. Zomrel v Budapešti v roku 1881.

Viktor Dalmady - sa narodil v Kolte v r. 1836. Študoval v Komárne, Tate a v Ostrihome. V Uhorsku bol známy nielen ako básnik, ale aj publicista a nakladateľ.

Karol Sarlay - sa narodil v Kolte v r. 1853 ako syn zemana. V r. 1876 bol vymenovaný za hlavného veterinára pri župnom úrade v Komárne. Ako 27-ročný bol externým profesorom na univerzite v Pešti, vo Viedni i v Kluži. Po štúdiách sa stal župným externým učiteľom šľachtienia stromov v Komárňanskej župe. V r. 1881 založil sídlo Veterinárno-zdravotného obvodu s pôsobnosťou pre 6 okresov. Zomrel v r. 1931 v Budapešti.

Vincent Jaross - sa narodil v Kolte v r. 1795. Bol významným cirkevným hodnostárom. Po absolvovaní štúdia filozofie a teológie bol vysvätený za kňaza. V roku 1820 sa stal kaplánom

v Trnave. V r. 1829 bol menovaný za kňaza v obci Čaka. Slúžil aj vo farnosti Vráble, kde zostal až do r. 1841 a stal sa ostrihomským kanonikom. V r. 1848 bol menovaný arcibiskupským protonotárom. V r. 1850 sa stal komárňanským arcidekanom a v r. 1853 šomodským opátom sv. Egídia. V obci Čechy a Kolta vlastnil isté majetkové diely a bol aj podporovateľom kultúry a náboženského života.

1.1.9 ENVIRONMENTÁLNE POMERY

Územie obce je z hľadiska kvality životného prostredia relatívne nenarušené. Na území sa nevyskytuje žiaden zdroj znečistenia, ktorý by vážnejšie poškodzoval životné prostredie. Environmentálna kvalita územia vykazuje na 90,98 % plochy územia vyhovujúce podmienky a iba na 9,02 % mierne narušenie kvality územia. Obec nie je zaradená do žiadnej environmentálne kritickej oblasti SR.

Ovzdušie je znečisťované v minimálnej miere tuhými látkami a plynými exhalátmi z menších energetických zdrojov ako i z domácich kúrenísk na tuhé palivo. Menšou mierou sa na znečistení podieľa i prašnosť z automobilovej dopravy. Okrem toho je ďalším, i keď minimálnym zdrojom znečisťovania, aj poľnohospodárska výroba, predovšetkým intenzívnym obrábaním pôdy a pozberovou úpravou produktov.

Vodné toky, vodné plochy i podzemné vody sú znečisťované nielen poľnohospodárstvom, ale aj splaškami z domácností v dôsledku absentujúcej kanalizácie. Procesy eutrofizácie sa prejavujú napr. zarastaním vodnej nádrže v obci. Kvalita podzemných vôd, ktoré spadajú do hydrogeologického rajónu neogénu Hronskej pahorkatiny, vykazuje v 100 % zaradenie do 3. triedy kvality podľa stupňa kontaminácie.

Pôda nevykazuje žiadne známky kontaminácie, pričom až 100 % pôdných zdrojov je zaradených medzi relatívne čisté pôdy. Z celkovej plochy poľnohospodárskej pôdy je až 61,94 % pôd zaradených medzi bonitné pôdno-ekologické jednotky 1. – 4. triedy, teda medzi osobitne chránené pôdy. Vážnejšie ohrozenie pôdy predstavuje iba vodná erózia, ktorá postihuje väčšinu poľnohospodárskej pôdy v členitejších oblastiach územia obce. Strednou vodnou eróziou je v obci postihnutých 81,17 % poľnohospodárskej pôdy a silnou vodnou eróziou 11,77 % poľnohospodárskej pôdy. Bez erózie je 7,05 % poľnohospodárskej pôdy.

Poškodenie a ohrozenie bioty súvisí v území najmä s premenou prevažnej väčšiny plochy na poľnohospodárske pozemky alebo na zastavané plochy, v dôsledku čoho sa pôvodné druhy rastlín a živočíchov zachovali len v enklávach. Zvyšky pôvodných lesov vykazujú v obci v 40,08 % mierne poškodenie, v 3,61 % stredné poškodenie a v 9,65 % silné až veľmi silné poškodenie. Bez poškodenia a teda zdravých je v území 24,82 % lesov. Z hľadiska ekologickej stability je 81,25 % plochy ekologicky nestabilnej a 9,3 % ekologicky stredne stabilnej. Stabilný ekologický priestor tvorí 9,43 % plochy územia.

Zvyšky pôvodných častí prírody sú v obci predmetom európskej ochrany prírody. V obci sa nachádza územie zaradené do sústavy NATURA 2000 chránené územie európskeho významu Ludinský háj. Lokalita má celkovú rozlohu 161,94 ha a zasahuje do území obcí Farná, Jasová, Kolta a Veľké Lovce. Predmetom ochrany sú xerothermné kroviny, eurosibírske dubové lesy na spraši a panónsko-balkánske cerové lesy.

Obec v roku 2019 vyprodukovala 519,39 ton odpadu, z ktorého bolo 8,72 % (45,29 ton) separovaného. Odpadové hospodárstvo je v obci riešené zberom tuhého komunálneho odpadu, ktorý je vyvázaný na regionálnu skládku TKO Kolta nachádzajúcu sa v severovýchodnej časti obce. Zber nebezpečného odpadu je zabezpečovaný podľa potreby a smeruje do najbližšej spaľovne. V obci je tiež zavedený separovaný zber.

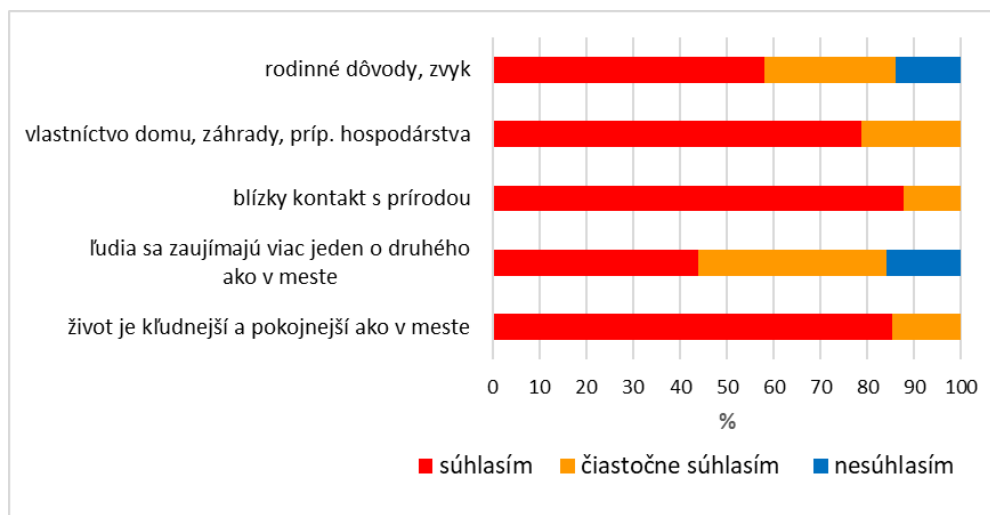
1.2 VÝSLEDKY ANKETY OBYVATEĽOV

V roku 2020 bol v obci Kolta uskutočnený dotazníkový prieskum s cieľom zistenia **názorov obyvateľstva obce na možnosti jej rozvoja**. Využitá bola metóda dotazníkov, ktoré boli anonymné. Obsahovo boli dotazníky v úvode zamerané na základnú charakteristiku respondentov. Nasledovala časť venovaná obci ako miestu bývania, riešené boli základné životné potreby obyvateľstva a ich hodnotová orientácia, analyzovaná bola obec ako sociálny priestor a hodnotené boli aj možnosti pracovných príležitostí. Podstatné bolo tiež posúdenie obce z hľadiska cestovného ruchu, riešená bola obec a jej životné prostredie a perspektívy regionálneho rozvoja obce. Záverečná časť dotazníka bola venovaná otázkam samotného mikroregiónu Termál, ktorého je obec súčasťou, jeho aktivitám a perspektívam ďalšieho spoločného rozvoja. Dotazníky obsahovali otázky, v ktorých respondenti vyjadrovali svoje názory a postrehy na súčasný stav v obci ale tiež poukazovali na možnosti ďalšieho rozvoja obce, upozorňovali na problémy v obci, hodnotili, riešili a posudzovali podmienky a perspektívy rozvoja vo vlastnej obci a v mikroregióne.

Do prieskumu sa zapojilo 60 respondentov, čo predstavuje len necelých 10 % EAO obce. Medzi respondentmi prevládali ženy (59 %) nad mužmi (41 %). Z hľadiska vekovej štruktúry respondentov boli výraznejšie zastúpené skupiny 31-40-roční (22 %) a 51-60-roční (20 %). Štruktúru respondentov podľa veku dotvárali 17 % respondenti vo veku 26 - 30 rokov a 13 % respondenti vo veku 21 - 25 rokov. Ostatné vekové skupiny boli zastúpené v menšej miere. Vo vzdelanostnej štruktúre boli dominantní respondenti so stredoškolským vzdelaním s maturitou (45 %) a respondenti s vysokoškolským vzdelaním 2. stupňa (32 %). Menej zastúpené bolo obyvateľstvo s vysokoškolským vzdelaním 1. stupňa (8 %) a respondenti so stredným odborným vzdelaním bez maturity (6 %). Štruktúru respondentov podľa vzdelania dopĺňajú ešte obyvatelia so základným vzdelaním (6 %) a učňovským vzdelaním (3 %). V štruktúre respondentov podľa zamestnania dominovali zamestnanci v súkromnom sektore (38 %). Zamestnanci v štátnom sektore tvorili 26 % respondentov, podnikatelia 9 % a v domácnosti bolo 7 % respondentov. Ostatné skupiny respondentov podľa zamestnania boli zastúpené v menšej miere. Z oslovených respondentov býva viac akom polovica (65 %) v obci viac ako 20 rokov. Viac ako štvrtina opýtaných (34 %) žije v 4-člennej domácnosti a 33 % žije v 3-člennej domácnosti. V 2-člennej domácnosti žije 20 % opýtaných, 11 % žije v 5-člennej domácnosti a 2 % v 6-člennej domácnosti. Kvalitu života reprezentuje aj charakter bývania oslovených respondentov, z ktorých 33 % býva v renovovanom rodinnom dome. Ďalších 22 % respondentov býva v novom rodinnom dome a 39 % býva v starších rodinných domoch. V byte v bytových domoch žije 6 % opýtaných. Z oslovených respondentov všetci (100 %) vlastnia záhradu alebo záhradku a 47 % opýtaných sa zoberá na svojom pozemku chovom úžitkových domácich zvierat.

V súvislosti so zhodnotením aktuálneho stavu **obce ako miesta bývania** boli hodnotené výhody či nevýhody bývania v obci. Až 88 % opýtaných vidí výhodu bývania v obci v bližšom kontakte s prírodou. Opýtaní sa stotožňujú s tvrdením, že im život v obci umožňuje kľudnejší a pokojnejší život oproti životu v meste (85 % opýtaných). Za výhodu je tiež považované vlastníctvo domu, záhrady či hospodárstva (79 % opýtaných). Výhodu v podobe rodinných dôvodov a zvykov vníma 58 % respondentov. Pozitívum bývania v obci vo väčšom záujme ľudí o seba oproti mestu prezentuje len 44 % respondentov (graf 19).

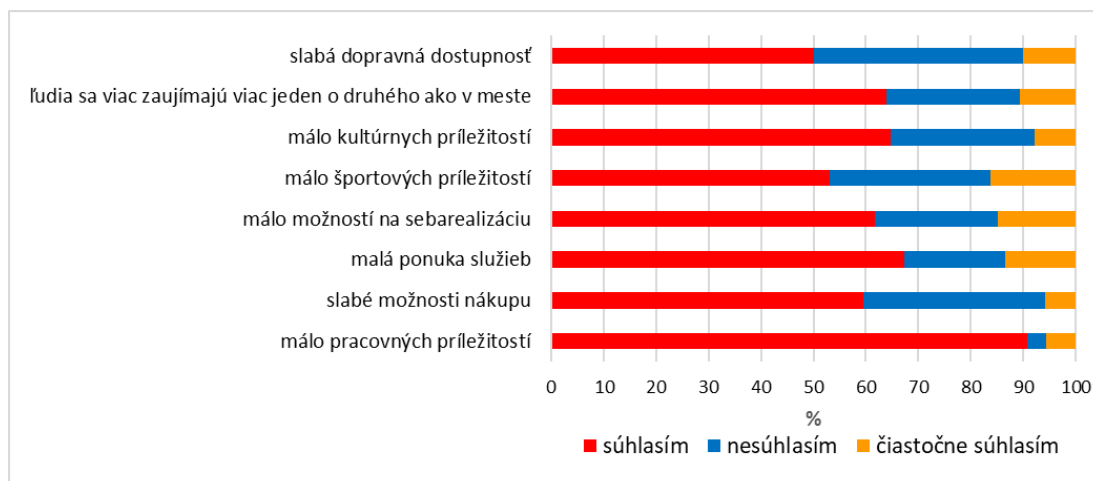
Graf 19 - Výhody bývania v obci Kolta podľa respondentov

Zdroj: Dotazníkový prieskum v obci Kolta, 2020, spracované autorkami

Za nevýhody bývania v obci považujú viacerí opýtaní málo pracovných príležitostí (91 % respondentov) a malú ponuku služieb (67 %). Medzi opýtanými 65 % vníma ako nevýhodu bývania v obci málo kultúrnych príležitostí a 62 % respondentov uvádza málo možností na seberealizáciu (graf 20). Nevýhody bývania boli tiež pozorované v súvislosti so slabými nákupnými možnosťami (60 % nespokojných). Nevýhody v podobe malého množstva športových možností uviedlo 53 % opýtaných. Taktiež 64 % respondentov vníma väčší záujem ľudí navzájom o seba v porovnaní s mestom. Najmenšia nespokojnosť bola sledovaná v súvislosti s dopravnou dostupnosťou, kde bolo 50 % nespokojných respondentov. Napriek určitým výhradám o zmene bývania do budúcnosti neuvažuje 60 % opýtaných.

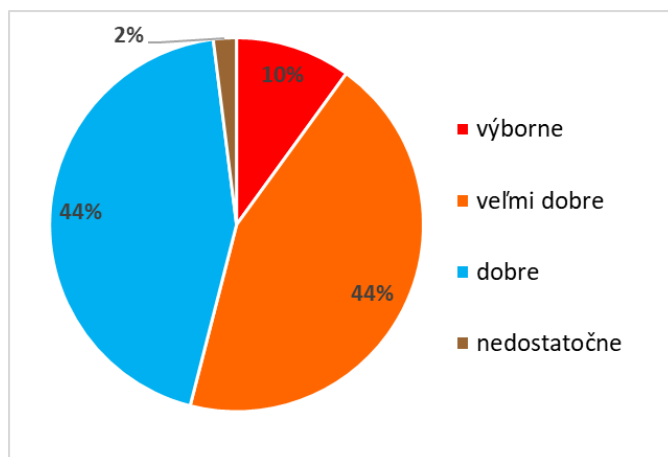
Graf 20 - Nevýhody bývania v obci Kolta podľa respondentov

Zdroj: Dotazníkový prieskum v obci Kolta, 2020, spracované autorkami

V celkovom hodnotení podmienok pre bývanie v obci (graf 21) uviedlo najviac respondentov známku „veľmi dobre“ (44 %) a známku „dobre“ (44 %). Výborné hodnotenie uviedlo 10 % opýtaných a nedostatočné hodnotenie udelilo 10 % respondentov. Hodnotenie dostatočne sa neobjavilo ani raz.

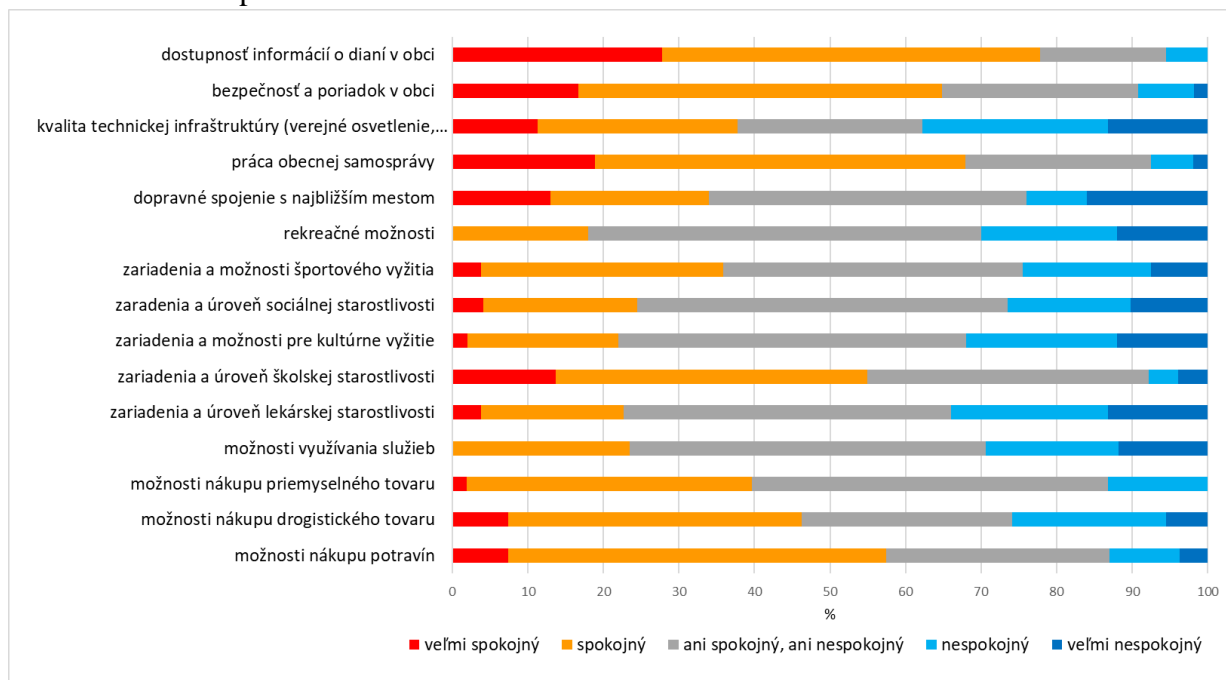
Graf 21 - Hodnotenie podmienok pre bývanie v obci Kolta podľa respondentov

Zdroj: Dotazníkový prieskum v obci Kolta, 2020, spracované autorkami

Kvalitu životných podmienok obyvateľstva ovplyvňuje najmä sociálna vybavenosť obce. Z tohto pohľadu sa názory obyvateľstva rôznia v závislosti od príslušnej životnej podmienky. Celkovo možno konštatovať vzhľadom na zastúpenú sociálnu infraštruktúru prevládajúcu ani spokojnosť ani nespokojnosť až spokojnosť obyvateľstva s vybranými životnými podmienkami v obci (graf 22).

Graf 22 - Spokojnosť s vybranými životnými podmienkami v obci Kolta podľa respondentov

Zdroj: Dotazníkový prieskum v obci Kolta, 2020, spracované autorkami

Veľmi veľkú spokojnosť uvádzali respondenti menej často. S najvyšším zastúpením sa objavila v hodnotení dostupnosti k informáciám o dianí v obci, kde zaznamenávame 28 % veľmi spokojných a 50 % spokojných respondentov.

Spokojnosť prejavovalo obyvateľstvo v súvislosti s možnosťami nákupu potravín (50 % spokojných) a s prácou obecnej samosprávy, kde bolo 49 % spokojných. Takmer polovica opýtaných (48 %) je tiež spokojná s bezpečnosťou a poriadkom v obci.

Výraznejšia ani spokojnosť ani nespokojnosť bola sledovaná v hodnotení možností rekreačných možností (52 % ani spokojných, ani nespokojných) a so zariadeniami a úrovňou sociálnej starostlivosti (49 % ani spokojných, ani nespokojných respondentov).

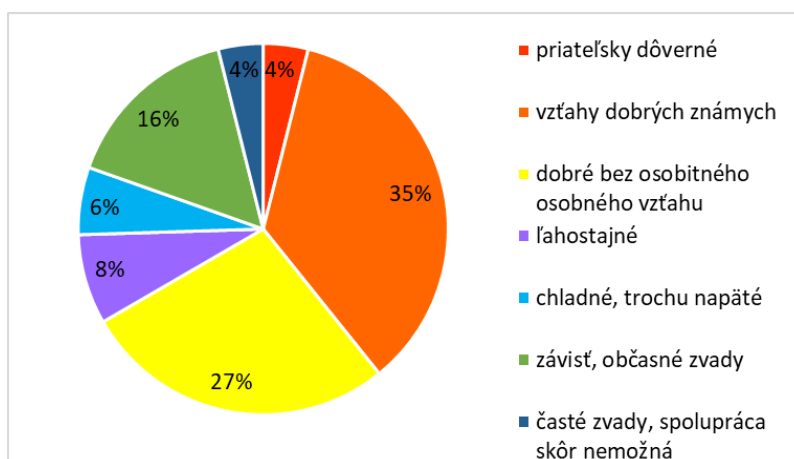
Najväčšia nespokojnosť respondentov sa prejavila hodnotení kvality technickej infraštruktúry, ktorú potvrdilo 25 % nespokojných a 13 % veľmi nespokojných respondentov. Istú nespokojnosť vyjadrili opýtaní v súvislosti so zariadeniami a možnosťami lekárskej starostlivosti (13 % veľmi nespokojných a 21 % nespokojných). Nespokojní sú obyvatelia aj s možnosťami nákupu drogistického tovaru, kde bolo 20 % nespokojných respondentov. Veľmi veľká nespokojnosť rezonovala medzi opýtanými napr. v dopravnej dostupnosti do najbližšieho mesta, ale aj to len u 16 % respondentov.

Obyvateľstvo vyjadrilo v rámci prieskumu svoj záujem najmä o dobudovanie prvkov technickej infraštruktúry ako je vybudovanie kanalizácie a napojenosť obce na ČOV ako aj dobudovanie cestnej siete v podobe cestných komunikácií a chodníkov, ktoré by zabezpečili bezpečný pohyb chodcov. Záujem prejavili respondenti aj o vybudovanie športového, detského ihriska, centra voľného času pre mládež, vybudovanie oddychovej zóny, vybudovanie čerpacej stanice, kúpaliska či kaviarne. Podľa respondentov by bolo tiež žiadúce zrekonštruovať kaštieľ a kúriu, vybudovať hasičskú zbrojnicu a zabezpečiť radovú výstavbu v obci. V centre záujmu je aj snaha o zlepšenie kvality životného prostredia a úpravu verejných priestorov, zabezpečenie pravidelnej údržby verejných priestorov či zlepšenie starostlivosti o seniorov ako aj zabezpečenie ponuky stravovania v obci.

Medzi návrhmi respondentov na doplnenie služieb sa objavovali služby ako: remeselnícke služby, kaviareň, reštauračné služby, športové služby (posilňovňa), kaderníctvo, maloobchodné služby.

V ďalšej časti bola prostredníctvom respondentov hodnotená **obec ako sociálny priestor**. Pri charakterizovaní úrovne susedských vzťahov (graf 23) prevládali v 35 % vzťahy dobrých známych. Nasledovali v 27 % dobré vzťahy bez osobitného osobného vzťahu. Priateľsky dôverné vzťahy vnímajú iba 4 % opýtaných. Závist' a občasnú zvy, resp. častú zvy vníma 20 % respondentov a chladné, trochu napäté vzťahy uviedlo 6 % respondentov.

Graf 23 - Prevládajúce susedské vzťahy v obci Kolta podľa respondentov

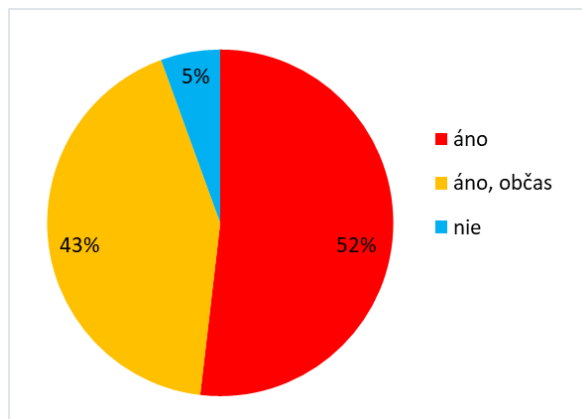
Zdroj: Dotazníkový prieskum v obci Kolta, 2020, spracované autorkami

Vo vzťahu k obecnému zastupiteľstvu uviedlo 46 % respondentov dobrú spoluprácu bez osobitného osobného vzťahu a 29 % vzťahy dobrých známych. Naopak ľahostajné vzťahy k obecnému zastupiteľstvu prezentuje 15 % opýtaných ale len 7 % uvádza chladné, trochu napäté vzťahy.

Častý záujem o dianie v obci má 52 % respondentov a občasný záujem má 43 % opýtaných (graf 24). Nezáujem o dianie v obci uviedlo len 5 % respondentov. Väčšinou

snahu o zatraktívnenie života v obci a jeho skrášlenie vníma 15 % opýtaných ale až 69 % respondentov si tiež myslí, že niektorí obyvatelia sa snažia o pozitívne zmeny v obci ale väčšine je táto snaha ľahostajná.

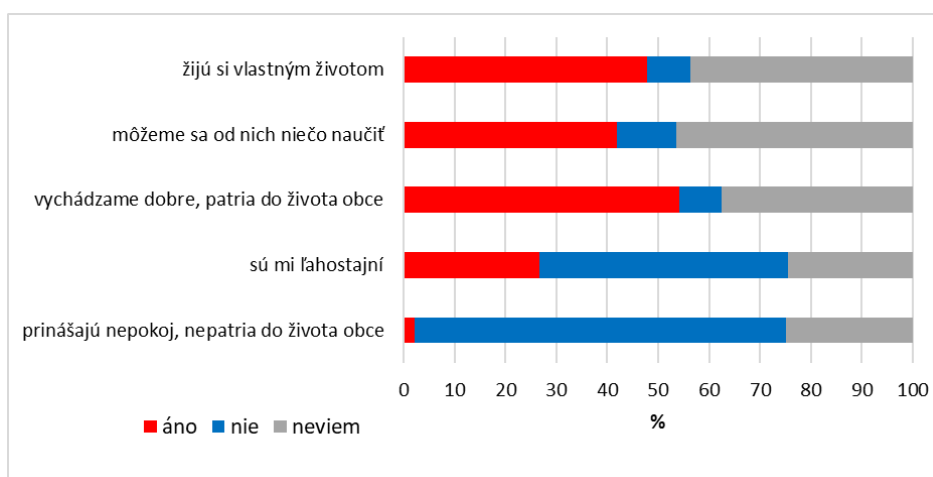
Graf 24 - Záujem o dianie a život v obci Kolta podľa respondentov

Zdroj: Dotazníkový prieskum v obci Kolta, 2020, spracované autorkami

Postoj obyvateľov k **cestovnému ruchu v obci** prezentuje aj pozitívne vnímanie víkendového obyvateľstva a turistov (graf 25). Z celkového počtu respondentov považuje 54 % opýtaných víkendové obyvateľstvo a turistov za súčasť obce a vychádza s nimi dobre. Taktiež 48 % opýtaných má pocit, že si víkendové obyvateľstvo a turisti žijú vlastným životom. Svoju ľahostajnosť vyjadrilo k víkendovému obyvateľstvu a turistom len 27 % opýtaných a naopak až 49 % obyvateľom nie sú víkendoví obyvatelia a turisti ľahostajní. Zo všetkých opýtaných má 18 % názor, že sa má, čo od víkendového obyvateľstva naučiť. S vyjadrením, že víkendové obyvateľstvo prináša do obce nepokoj a nepatrí tak do života obce sa stotožňujú iba 2 % z respondentov. Obyvateľstvo tiež vyjadrovalo svoju ústretovosť k turistom. Zo všetkých opýtaných by 23 % respondentov ubytovalo turistov na súkromí a vo svojej záhrade by im dovolilo stanovať 24 % opýtaných.

Graf 25 - Názory na víkendové obyvateľstvo v obci Kolta podľa respondentov

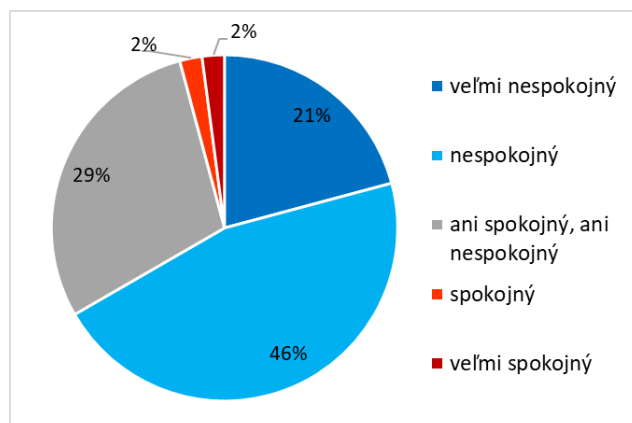

Zdroj: Dotazníkový prieskum v obci Kolta, 2020, spracované autorkami

Za najzaujímavejšie, resp. najatraktívnejšie miesta z hľadiska turizmu ako aj oddychu považujú obyvatelia vo vlastnej obci lokalitu Parížske močiare, Pustý kostolík a kaštieľ.

V hodnotenej oblasti **obec a práca** bolo prostredníctvom prieskumu zistené, že zo všetkých opýtaných 14 % je zamestnaných v obci. Ako dôvod zamestnania sa v danom mieste uviedlo 33 % zamestnaných respondentov zaujímavú prácu a 17 % nevyhnutnosť z dôvodu malej ponuky pracovných príležitostí. O zmene práce uvažuje do budúcnosti 18 % respondentov, pričom ako dôvod uvádzali respondenti najmä finančné dôvody (42 %), zaujímavú prácu (11 %), pracovný kolektív (5 %) a súkromné podnikanie (5 %). V sledovaní spokojnosti s pracovnými možnosťami v obci (graf 26) vyjadrovali respondenti nespokojnosť (46 % nespokojných), ani spokojnosť, ani nespokojnosť (29 % opýtaných), resp. veľkú nespokojnosť (21 % respondentov).

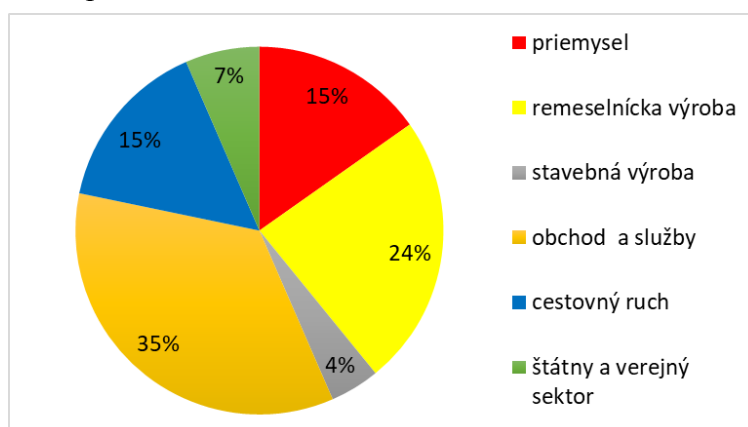
Graf 26 - Spokojnosť s pracovnými možnosťami v obci Kolta podľa respondentov

Zdroj: Dotazníkový prieskum v obci Kolta, 2020, spracované autorkami

Obyvatelia obce majú záujem aj o vznik nových pracovných miest v obci (graf 27). Medzi odvetvia s najpotrebnejším vznikom nových pracovných miest zaradili respondenti obchod a služby (35 %) a remeselnícku výrobu (24 %). Nasleduje cestovný ruch (15 %) a priemysel (15 %). Štruktúru požadovaných pracovných miest dopĺňa záujem o ponuky v oblasti štátneho a verejného sektoru (7 %) a stavebnej výroby (4 %).

Graf 27 - Odvetvia s najžiadanejšími novými pracovnými miestami v obci Kolta podľa respondentov

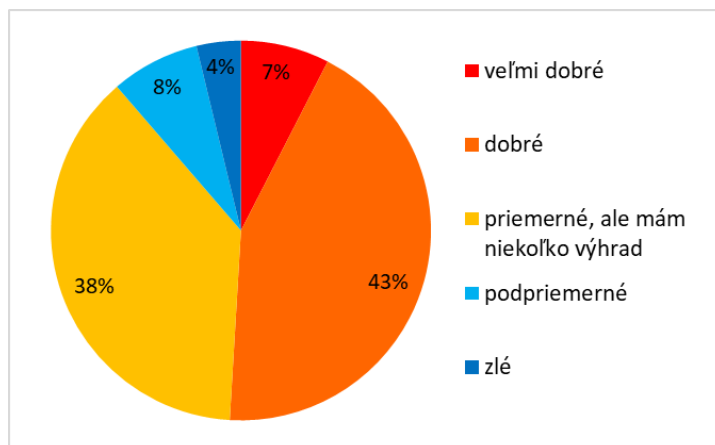
Zdroj: Dotazníkový prieskum v obci Kolta, 2020, spracované autorkami

Pre lepšiu orientáciu bolo podľa respondentov vybraných 5 dôvodov absencie pracovných miest v obci. Za hlavný dôvod nevzniknutia pracovných príležitostí považuje väčšina opýtaných nedostatok finančných prostriedkov (27 %). Ako ďalšie dôvody uvádzali

respondenti najmä nezáujem zo strany podnikateľov (25 %) a nezáujem zo strany obce (18 %).

Záujem o podnikanie prejavilo v obci 22 % respondentov a naopak viac ako polovica opýtaných nemá záujem po podnikanie. Za najlepšiu oblasť pre podnikanie (graf 28) považujú záujemcovia o podnikanie oblasť služieb (41 %). Po nich nasleduje cestovný ruch (33 %), remeslá (18 %), poľnohospodárstvo (4 %) a remeslá (4 %).

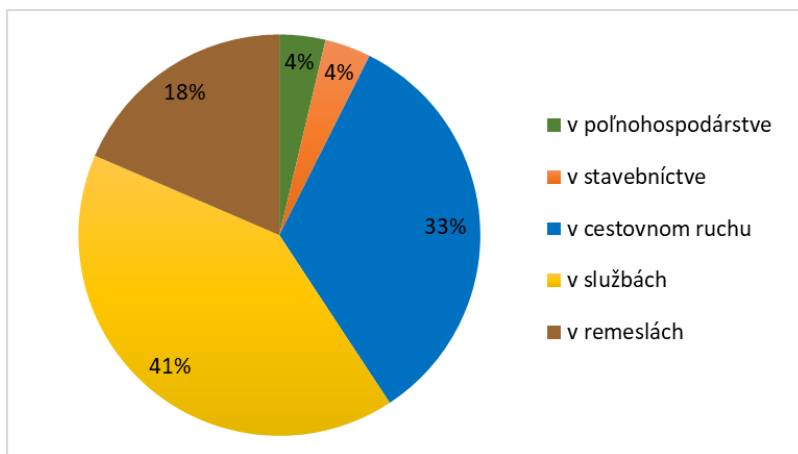
Graf 28 - Záujem o oblasti podnikania v obci Kolta podľa respondentov

Zdroj: Dotazníkový prieskum v obci Kolta, 2020, spracované autorkami

Hodnotenie oblasti **obec a životné prostredie** poukazuje na vnímanie životného prostredia obyvateľmi obce. V hodnotení životného prostredia (graf 29) prevládalo dobré hodnotenie (43 %). Nasledovalo priemerné hodnotenie s určitými výhradami (38 % respondentov). Podpriemerné hodnotenie uviedlo 8 % opýtaných a zlé hodnotenie 4 % opýtaných.

Graf 30 - Hodnotenie životného prostredia v obci Kolta podľa respondentov

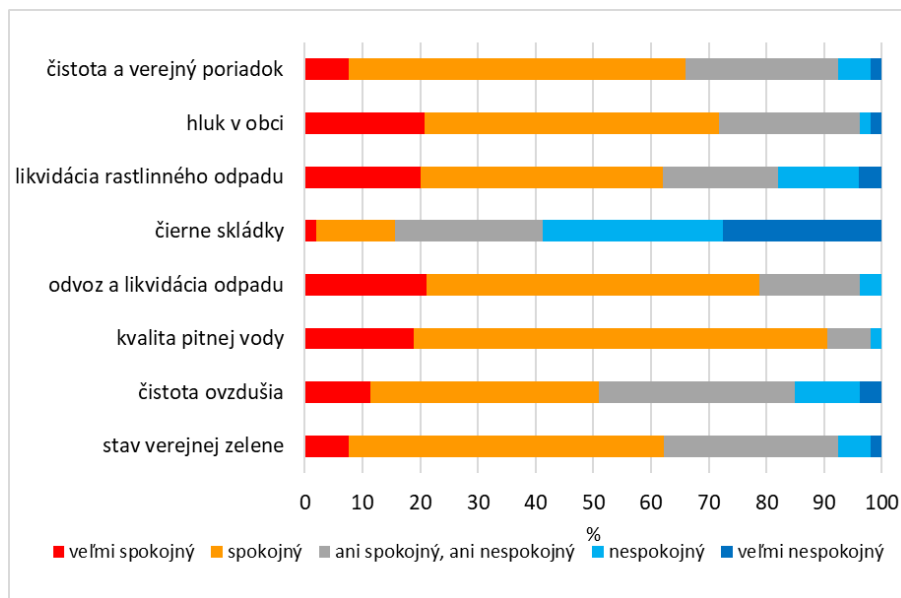

Zdroj: Dotazníkový prieskum v obci Kolta, 2020, spracované autorkami

Obyvatelia tiež vyjadrovali spoju spokojnosť, resp. nespokojnosť s jednotlivými oblasťami v rámci životného prostredia (graf 31). Veľmi spokojní sú obyvatelia najmä s odvozom a likvidáciou odpadu (21 % veľmi spokojných a 58 % spokojných opýtaných). Spokojnosť prezentovali respondenti najmä s kvalitou pitnej vody (72 % spokojných a 19 % veľmi spokojných) a s čistotou a verejným poriadkom (58 % spokojných a 8 % veľmi spokojných). Ani spokojní, ani nespokojní sú obyvatelia obce (34 %) predovšetkým s čistotou ovzdušia, ku ktorým sa pridáva 11 % nespokojných respondentov. Medzi oblasti s najväčšou

mierou nespokojnosti možno podľa respondentov zaradiť aj čierne skládky, s ktorými je až 31 % opýtaných nespokojných a 27 % veľmi nespokojných. Nespokojnosť prezentovalo aj 14 % opýtaných v súvislosti s likvidáciou rastlinného odpadu v obci. Prejavy veľmi veľkej nespokojnosti boli v súvislosti s nelegálnymi skládkami (27 % veľmi nespokojných).

Graf 31 - Spokojnosť s jednotlivými oblasťami životného prostredia v obci Kolta podľa respondentov

Zdroj: Dotazníkový prieskum v obci Kolta, 2020, spracované autorkami

V rámci **perspektív rozvoja mikroregiónu Termál**, ktorého je obec súčasťou od r. 1999, sa stotožňuje obyvateľstvo najmä s podporou a rozvojom turizmu, vo vzájomnej spolupráci, v rozšírení ponuky služieb a vytváraním nových pracovných miest v oblasti služieb a cestovného ruchu. Z prieskumu vyplynulo, že len 32 % opýtaných pozná spoločné rozvojové aktivity mikroregiónu. Zvyšných 68 % respondentov pociťuje nedostatočnú informovanosť o aktivitách mikroregiónu.

Za dominantné aktivity z hľadiska rozvoja mikroregiónu považujú respondenti najmä získanie finančných prostriedkov pre obce, spoločnú propagáciu obcí, dobudovanie cykloturistickej infraštruktúry, zlepšenie informovanosti o aktivitách v mikroregióne. Medzi návrhmi na spoluprácu obcí v mikroregióne zaradili respondenti spoločné budovanie cyklotrás, organizovanie spoločenských podujatí. Respondenti by navrhli v mikroregióne dobudovať prioritne predovšetkým kanalizáciu.

V hodnotení najatraktívnejších miest v mikroregióne dominuje z pohľadu respondentov Podhájska. Malé zastúpenie majú prírodné atraktivity územia, historické pamiatky a kultúrne podujatia.

1.3 SWOT ANALÝZA

Na základe získaných informácií o území bola následne vytvorená SWOT analýza, ktorá je považovaná na danej úrovni za jeden z najefektívnejších nástrojov plánovania, pomáhajúci ujasniť situáciu a zhodnotiť potenciál územia. SWOT analýza (S - Strong points, W - Weak points, O - Opportunities, T - Threats) predstavuje jednoduchú, ale pritom výstižnú, vyčerpávajúcu a objektívnu charakteristiku silných a slabých stránok (vnútorná analýza) skúmanej oblasti a jej možných príležitostí a ohrození (vonkajšia analýza). Silné stránky zahŕňajú komparatívne a konkurenčné výhody územia pre rôzne typy rozvojových

aktivít, slabé stránky sú ohrozujúce, limitujúce a majú negatívny vplyv na rozvoj územia. Príležitosti tvoria možnosti a šance pre rozvoj územia a plynú prevažne z vonkajšieho prostredia. Ohrozenia predstavujú riziká vonkajšieho prostredia a môžu negatívnym spôsobom ovplyvniť rozvoj územia.

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • výhodná dopravná poloha na dôležitých dopravných komunikáciách, 	<ul style="list-style-type: none"> • nevýhodná prírodná poloha obce,
<ul style="list-style-type: none"> • atraktívne prírodné prostredie, 	<ul style="list-style-type: none"> • regresívny typ populácie,
<ul style="list-style-type: none"> • zvyšujúca sa vzdelanostná úroveň obyvateľstva, 	<ul style="list-style-type: none"> • prirodzený, migračný a celkový úbytok obyvateľstva,
<ul style="list-style-type: none"> • prevaha podnikateľských aktivít v oblasti služieb, 	<ul style="list-style-type: none"> • vysoký index starnutia obyvateľstva,
<ul style="list-style-type: none"> • podpora podnikateľskej činnosti (poskytovanie plôch pre podnikateľov), 	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatok pracovných príležitostí v obci,
<ul style="list-style-type: none"> • dostatočný domový fond pre podnikanie, 	<ul style="list-style-type: none"> • vysoký podiel odchádzajúcich za prácou mimo obce,
<ul style="list-style-type: none"> • vhodné klimatické a pôdne podmienky pre poľnohospodárstvo, 	<ul style="list-style-type: none"> • nevyhovujúca kvalita služieb,
<ul style="list-style-type: none"> • rozvinuté poľnohospodárstvo, 	<ul style="list-style-type: none"> • malý záujem obyvateľstva o podnikanie,
<ul style="list-style-type: none"> • tradičná vinárska výroba, 	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatok domáceho kapitálu,
<ul style="list-style-type: none"> • samozásobiteľné pestovanie ovocia a zeleniny, 	<ul style="list-style-type: none"> • absencia stravovacích zariadení,
<ul style="list-style-type: none"> • vhodné podmienky pre rozvoj cestovného ruchu, 	<ul style="list-style-type: none"> • chýbajúca kanalizácia a ČOV,
<ul style="list-style-type: none"> • vhodné podmienky pre poľovníctvo, rybárstvo, 	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatočná kvalita cestných komunikácií a chodníkov,
<ul style="list-style-type: none"> • kultúrno-historické pamiatky (Kürtyho kúria, neskorobarokový rímsko-katolícky kostol z 18. stor.), 	<ul style="list-style-type: none"> • absencia zberného dvora a kompostoviska,
<ul style="list-style-type: none"> • výskyt chráneného územia európskeho významu (CHÚEV Ludinský háj), 	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatok kultúrnych príležitostí,
<ul style="list-style-type: none"> • organizácia kultúrnych a športových podujatí, 	<ul style="list-style-type: none"> • nízky záujem obyvateľstva o dianie v obci,
<ul style="list-style-type: none"> • vysoký podiel lesných komplexov, 	<ul style="list-style-type: none"> • zlá dopravná dostupnosť,
<ul style="list-style-type: none"> • aktívna spolková činnosť, 	<ul style="list-style-type: none"> • eutrofizácia vodných nádrží,
<ul style="list-style-type: none"> • zachovávanie zvykov a ľudových tradícií, 	<ul style="list-style-type: none"> • vysoký podiel obyvateľstva poproduktívneho veku,
<ul style="list-style-type: none"> • záujem obyvateľstva o aktívnu remeselnícku výrobu, 	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatočná ponuka služieb,
<ul style="list-style-type: none"> • pretrvávajúca remeselná výroba (paličkovanie, maľovanie na sklo, gravírovanie, výroba keramiky a sviečok), 	<ul style="list-style-type: none"> • chýbajúce služby (benzínová stanica, bankomatové služby, kaderníctvo),
<ul style="list-style-type: none"> • nepretržitá rýchla zdravotná pomoc, 	<ul style="list-style-type: none"> • nevyhovujúci stav chodníkov,
<ul style="list-style-type: none"> • napojenosť územia na cyklotrasy, 	<ul style="list-style-type: none"> • klesajúci počet žiakov základných škôl,
<ul style="list-style-type: none"> • existujúce kultúrne pamiatky, 	<ul style="list-style-type: none"> • náchylnosť územia na vodnú eróziu,
	<ul style="list-style-type: none"> • slabá podpora cestovného ruchu,

Príležitosti	Ohrozenia
• podpora mladého obyvateľstva,	• migrácia obyvateľstva do miest,
• podpora spoločenských organizácií,	• nezáujem obyvateľstva o dianie v obci,
• zlepšenie kvality služieb,	• zníženie poľnohospodárskej produkcie,
• rozvoj agroturistiky a vidieckej turistiky,	• stagnácia komplexnej bytovej výstavby,
• výstavba ubytovacích zariadení,	• nedostatok finančných prostriedkov,
• dobudovanie cyklistickej infraštruktúry,	• nedostatok domáceho kapitálu,
• rekonštrukcia kultúrno-historických pamiatok (kúria, kaštieľ, Pustý kostolík),	• stagnácia rozvoja obce,
• obnova remeselnej výroby a ľudových tradícií,	• narastajúca vodná erózia,
• zriadenie obecného múzea,	• zhoršenie kvality životného prostredia,
• zlepšenie zdravotníckych služieb,	• nezáujem obyvateľstva o podnikanie,
• dobudovanie reštauračných zariadení,	• narastanie nezamestnanosti,
• podpora podnikania a tvorby nových pracovných príležitostí,	• vandalizmus,
• rekonštrukcia bytového a domového fondu,	• neprispôsobilosť niektorých skupín obyvateľstva,
• podpora bytovej výstavby,	• zanedbané kultúrno-historické pamiatky.
• vybudovanie nájomných bytov,	
• podpora archeoturistiky súvisiacej s nálezmi z mladšej doby bronzovej,	
• vybudovanie denného stacionáru,	
• vytvorenie zariadení pre oddych a voľný čas,	
• dobudovanie športových zariadení a športových plôch,	
• rekonštrukcia školských zariadení,	
• zlepšenie stavu životného prostredia,	
• vybudovanie kanalizácie a ČOV,	
• vypracovanie protieróznych opatrení,	
• dobudovanie miestnych komunikácií.	

1.4 PROBLÉMOVÁ ANALÝZA

Na základe predchádzajúcej SWOT analýzy je možné poukázať na to, že v rámci obce sa vyskytujú viaceré problémy, ktoré je potrebné v budúcnosti riešiť. Jednotlivé problémy však vykazujú rozličnú mieru vážnosti a priority v riešení. Na stanovenie kľúčových problémov, ktoré existujú v obci, je použitá metóda „stromu problémov“. Strom problémov sa následne použije v strategickej časti, pri formulovaní strategického plánu so zámerom efektívneho riešenia príčin problémov, aby sa v budúcnosti nemuseli riešiť následky problémov.

Za prioritné boli v obci stanovené tri problémy – nedostatočne dobudovaná sociálna infraštruktúra, nedostatočne vybudovaná technická infraštruktúra, ohrozená kvalita životného prostredia. Nedostatočne dobudovaná a rozvinutá sociálna infraštruktúra súvisí najmä

s možnosťami skvalitnenia poskytovanej zdravotníckej starostlivosti. Intenzívnejšiu podporu by si vyžadovalo aj riešenie bytovej otázky, napr. v podobe výstavby nájomných bytov. V prípade intenzívnejšieho rozvoja cestovného ruchu je to aj absencia ubytovacích a stravovacích zariadení. Neriešenie súčasnej situácie sa môže v budúcnosti negatívne odraziť na kvalite života obyvateľstva a celkovom záujme o bývanie v obci. Rovnako hrozí aj strata záujmu zo strany návštevníkov mikroregiónu ako potenciálnych účastníkov cestovného ruchu. Nedostatočne vybudovaná technická infraštruktúra sa týka nedostatočnej kvality miestnych komunikácií a chodníkov, ktorých charakter výrazne ovplyvňuje dopravnú bezpečnosť v obci. Následkom neriešenia tohto problému hrozí v obci zníženie bezpečnosti cestnej premávky a poškodenie miestnych komunikácií. Ohrozená kvalita životného prostredia súvisí predovšetkým s intenzívnou poľnohospodárskou výrobou ale aj s absenciou environmentálnej infraštruktúry v podobe kanalizácie a čističky odpadových vôd. Neriešenie situácie sa môže v budúcnosti odraziť na zhoršení kvality jednotlivých zložiek životného prostredia, najmä však vody a pôdy.

Strom problémov obce Kolta

2 STRATEGICKÁ ČASŤ

Strategická časť dokumentu obsahuje víziu strategického rozvoja obce pri zohľadnení jej vnútorných špecifik, určuje globálne a špecifické ciele rozvoja obce prostredníctvom jednotlivých opatrení a príslušných projektov a aktivít s rešpektovaním princípov regionálnej politiky a s cieľom dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia.

2.1 VÍZIA OBCE

Obec Kolta je prítiahľivá nielen pre svojich obyvateľov, ale aj pre návštevníkov v podobe upravenej, čistej a zaujímavej lokality pre bývanie a trávenie voľného času. Je to obec s komplexne vybudovanou infraštruktúrou a kvalitným životným prostredím umožňujúcim rozvoj cestovného ruchu v zmysle zásad udržateľného rozvoja, obec s profesionálnou správou.

Na dosiahnutie vízie bude obec Kolta podporovať:

- rozvoj a skvalitnenie potrebnej infraštruktúry,
- rozvoj cestovného ruchu,
- zvyšovanie kvality života obyvateľov,
- vytváranie bezpečného a stabilného prostredia,
- zachovanie zdravého životného prostredia v zmysle zásad udržateľného rozvoja,
- profesionalizáciu svojej správy a intenzívnejšiu spoluprácu s miestnym obyvateľstvom.

2.2 INTEGROVANÉ ÚZEMNÉ INVESTÍCIE AKO NÁSTROJ SYNERGIE OPATRENÍ A AKTIVÍT IMPLEMENTÁCIE ROZVOJOVEJ STRATÉGIE OBCE

Uskutočniteľnosť strategických cieľov obce, ktoré boli v minulom programovom období bližšie špecifikované prostredníctvom prioritných oblastí, globálnych a špecifických cieľov ako aj príslušných opatrení, vychádzajúcich z miestnych podmienok, závisí od viacerých faktorov:

- identifikácie problémov obce – stromu problémov rozvoja obce,
- identifikácie cieľov rozvoja obce,
- do akej miery bude obec schopná využívať vlastné zdroje ako aj možnosti vonkajších zdrojov,
- od udržateľnosti navrhovaných a uskutočnených opatrení,
- od stupňa ich podpory získaných od všetkých záujmových skupín v obci.

Na základe analýzy problémov a potrieb obce bolo pre programové obdobie 2014 – 2020 formulovaných päť dlhodobých globálnych cieľov rozvoja obce, ktoré detailnejšie charakterizovali špecifické ciele a jednotlivé opatrenia (tab. 36).

Ich naplnenie prostredníctvom vyhodnotenia projektov obce v uplynulom programovom je náplňou podkapitoly 3.1.

V súčasnom programovom období 2021 – 2027 nástrojom synergie opatrení a aktivít implementácie PHSR obce sú integrované územné investície. Tieto sú v Integrovannej územnej stratégii (PHSR) Nitrianskeho samosprávneho kraja do roku 2030 definované nasledovne (stav k 15. 5. 2021):

1. Podpora budovania znalostnej ekonomiky a zvyšovanie inovačných kapacít v súkromnom sektore
 - Kľúčové výkonnostné ukazovatele:
 - Rozvoj inovačnej infraštruktúry
 - Rast dynamiky produkcie inovácií a právne chránených inovácií v regionálnej ekonomike
 - Rozvoj výskumných a vývojových kapacít v regióne
 - Zvýšenie tvorby pridanej hodnoty v súkromnom sektore
 - Zvýšenie exportného potenciálu inovovaných výrobkov
2. Atraktívna komplexná ponuka cestovného ruchu založená na lokálnych špecifikách
 - Kľúčové výkonnostné ukazovatele:
 - rast počtu návštevníkov v regióne,
 - predĺženie priemernej dĺžky pobytu návštevníka v regióne,
 - zvýšenie tržieb podnikov cestovného ruchu
3. Zvyšovanie udržateľnej konkurencieschopnosti územia podporou odvetví využívajúcich lokálne zdroje
 - Kľúčové výkonnostné ukazovatele:
 - zvýšenie ekonomicky a environmentálne udržateľnej produkcie živočíšnej výroby a rastlinnej výroby v NSK,
 - zvýšenie produkcie biologicky hodnotných potravín v NSK
 - zvýšenie spotreby regionálne produkovaných potravín
4. Integrovaná infraštruktúra vodného a odpadového hospodárstva, sanácia environmentálnych záťaží
 - Kľúčové výkonnostné ukazovatele:
 - Nárast objemu materiálne zhodnotených odpadov v t, kg/obyv.
 - Pokles objemu odpadov zlikvidovaného spaľovaním alebo skládkovaním v t, kg/obyv.
 - podiel pripojených EO/domácnosti na stokové kanalizačné siete
 - podiel pripojených EO/domácnosti na verejné vodovodné siete
 - počet sanovaných environmentálnych záťaží
 - počet zrekultivovaných environmentálnych záťaží a brownfieldov
 - počet brownfieldov pripravených na opätovné využitie
 - počet hospodársky využívaných bývalých brownfieldov
5. Prevencia živelných pohrôm a zmierňovanie následkov klimatických zmien
 - Kľúčové výkonnostné ukazovatele:
 - počet realizovaných protipovodňových stavieb,
 - škody na verejnom a súkromnom majetku v dôsledku výskytu povodne
 - počet vybudovaných biokoridorov,
 - dĺžka opevnených brehov,
 - plocha zalesneného povodia,
 - objem vyzbieraného odpadu a dreva z korýt vodných tokov
 - hodnota normatívov zelene,
 - indikátory vodnej kapacity územia
 - zvýšenie biodiverzity chránených území a zlepšenie odolnosti jednotlivých prvkov ÚSES
6. Integrovaná, ekologická a dostupná doprava
 - Kľúčové výkonnostné ukazovatele:

- nárast počtu prepravovaných osôb verejnou hromadnou dopravou
 - znižovanie produkcie emisií CO₂
 - znižovanie dopravnej nehodovosti resp. zvýšenie bezpečnosti dopravy
7. Udržateľné smart energetické komunity
- Kľúčové výkonnostné ukazovatele:
 - nárast produkcie energií z obnoviteľných zdrojov energií (OZE)
 - znižovanie produkcie emisií CO₂
8. Rozvoj sociálnej ekonomiky
- Kľúčové výkonnostné ukazovatele:
 - zlepšenie začlenenia znevýhodnených a zraniteľných skupín obyvateľov do pracovného života a spoločnosti,
 - zníženie materiálnej a sociálnej deprivácie,
 - zvýšenie kvality života
 - zvýšenie ponuky tovarov a služieb
9. Rozvoj smart sociálnych a zdravotných služieb s dôrazom na komplexnosť riešení a výsledok
- Kľúčové výkonnostné ukazovatele:
 - zlepšenie ponuky sociálnych a zdravotných služieb
 - zvýšenie kvality sociálnych a zdravotných služieb
 - integrácia sociálnych a zdravotných služieb
10. Inovatívne vzdelávanie
- Kľúčový výkonnostný ukazovateľ:
 - zvýšenie kvality vzdelávania
11. Rozvoj infraštruktúry a kapacít na prevenciu negatívnych spoločenských javov a zvýšenie bezpečnosti
- Kľúčový výkonnostný ukazovateľ:
 - zvýšenie bezpečnosti, zníženie výskytu negatívnych spoločenských javov
12. Rozvoj kultúry, športu a komunitného života
- Kľúčový výkonnostný ukazovateľ:
 - zlepšenie ponuky a kvality služieb
13. Ekonomická zóna Komárno
- Kľúčové výkonnostné ukazovatele:
 - rast objemu ekologicky prepravovaných a prekladaných komodít, rast počtu firiem lokalizovaných v priemyselnej zóne prístavu, rast počtu návštevníkov regiónu Komárno (okres),
14. Podpora komunitných prístupov pre dosahovanie priorít a cieľov IÚS NSK
- Kľúčové výkonnostné ukazovatele:
 - rast počtu aktívnych MVO a občianskych iniciatív pôsobiacich v prioritných oblastiach PHRSR NSK,
 - rast počtu projektov a aktivít realizovaných a služieb poskytovaných komunitným spôsobom v prioritných oblastiach PHRSR NSK
 - rast počtu užívateľov projektov a aktivít realizovaných a služieb poskytovaných komunitným spôsobom.

Detailnejšie rozpracovanie týchto integrovaných územných investícií je v procese vývoja, ukončenie strategickej a implementačnej časti Integrovanej územnej stratégie/PHSR Nitrianskeho samosprávneho kraja do roku 2030 sa očakáva v októbri 2021.

3 PROGRAMOVÁ ČASŤ

Programová (plánovacia) časť dokumentu by mala poskytnúť odpoveď otázku, ako obec zabezpečí realizáciu svojej vízie a strategických cieľov rozvoja prostredníctvom konkrétnych projektov.

3.1 EX-POST HODNOTENIE PROJEKTOV OBCE ZA ROKY 2014 – 2020

Predchádzajúci Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kolta na roky 2014 – 2020 sa sústreďoval na päť špecifických cieľov (tab. 36):

1. konkurencieschopné hospodárstvo a atraktívna obec pre podnikanie,
2. kvalitná technická infraštruktúra,
3. podpora rozvoja ľudských zdrojov,
4. kvalitná sociálna infraštruktúra,
5. kvalitné životné prostredie.

Tab. 36 - Hierarchia strategických cieľov obce Kolta

Vízia	„Obec Kolta je príťažlivá nielen pre svojich obyvateľov ale aj pre návštevníkov v podobe upravenej, čistej a zaujímavej lokality pre bývanie a trávenie voľného času. Je to obec s komplexne vybudovanou infraštruktúrou a kvalitným životným prostredím umožňujúcim rozvoj cestovného ruchu v zmysle zásad udržateľného rozvoja, obec s profesionálnou správou.“							
Globálne ciele	1. Prioritná oblasť - Hospodárska			2. Prioritná oblasť - Sociálna		3. Prioritná oblasť - Environmentálna		
	1. Konkurencieschopné hospodárstvo a atraktívna obec pre podnikanie			2. Kvalitná technická infraštruktúra		3. Kvalitná sociálna infraštruktúra		4. Kvalitné životné prostredie
Špecifické ciele	1.1 Podpora miestnych podnikateľských aktivít	1.2 Posilnenie tradičného podnikania na vidieku s podporou miestnych tradícií a remesiel		2.1 Bezpečná doprava v obci	2.2 Budovanie cyklistickej infraštruktúry	3.1 Rekonštrukcia a dobudovanie sociálnej infraštruktúry	4.1 Rozvoj environmentálnej infraštruktúry	4.2 Budovanie protipovodňových opatrení

Zdroj: PHSR obce Kolta 2014 – 2020, 2015, spracované autorkami

V oblasti zvýšenia atraktivity obce bola plánovaná predovšetkým podpora miestnych podnikateľských aktivít a posilnenie tradičného podnikania na vidieku s podporou miestnych tradícií a remesiel. Obecné aktivity zahrnuté v kalendáriu obce poukazujú na snahy

o zachovanie tradícií a remesiel predovšetkým organizovaním viacerých podujatí počas roka, na ktorých sa aktívne podieľajú viaceré občianske združenia a organizácie obce.

Cieľom v oblasti technickej infraštruktúry bolo zlepšenie jej kvality a dobudovanie niektorých jej prvkov. Aktivity smerovali na vytvorenie bezpečnej dopravy v obci a zlepšenie stavu existujúcej technickej infraštruktúry. V rámci tohto cieľa boli napr. dobudované chodníky v obci, doplnená cykloturistická infraštruktúra (tab. 37).

Tab. 37 - Zrealizované projekty v obci Kolta za obdobie rokov 2014 – 2020

P.č.	Názov investície - projektu	Obdobie realizácie	Objem finančných prostriedkov v EUR	Finančné prostriedky podľa zdrojov financovania (v EUR)				
				EÚ	Štátny rozpočet	VÚC	Obec	Súkromné zdroje
1.	Vybudovanie chodníka na horný cintorín	2014	24 996				24 996	
2.	Vybudovanie chodníka pri obecnom úrade a pošte spolu s cestou	2014	22 033				22 033	
3.	Komplexná rekonštrukcia sociálnych zariadení ZŠ	2014	17 388				17 388	
4.	Rekonštrukcia časti strechy ZŠ	2014	8 000				8 000	
5.	Rekonštrukcia kotolne ZŠ	2014	10 000				10 000	
6.	Vybudovanie zberného dvora	2015-2019	164 416				164 416	
7.	Skvalitnenie cyklotrasy o prístrešok pre cyklistov v obci Kolta	2015	3 157,90			3 000	157,90	
8.	Modernizácia MŠ	2015	9 311				9 311	
9.	Rekonštrukcia chodníka ZŠ	2016	11 798				11 798	
10.	Rekonštrukcia parku	2017	38 418				38 418	
11.	Prístrešok tržnice v obci Kolta	2017	3 500			3 325	175	
12.	Revitalizácia parku	2018	5 860			5 567	293	
13.	Rekonštrukcia MŠ	2019			168 873			
14.	Rekonštrukcia chodníkov	2018-2019	27 758				27 758	
15.	Vybudovanie protipovodňových opatrení	2015-2020	12 300				12 300	

Zdroj: Obecný úrad Kolta, 2020

Významnou oblasťou rozvoja obce je aj sociálna infraštruktúra a zvyšovanie jej kvality. Počas predchádzajúceho programového obdobia rokov 2014 - 2020 boli zrealizované viaceré projekty, ktoré výrazne zlepšili jej charakter. V obci bola zrealizovaná rekonštrukcia

časti strechy základnej školy (r. 2014), komplexná rekonštrukcia sociálnych zariadení ZŠ (r. 2014), zrekonštruovaná bola kotolňa ZŠ (r. 2014).

Kvalita života je v obci spojená aj s kvalitným životným prostredím. Súčasťou tohto cieľa boli aktivity, ktoré by viedli k rozvoju environmentálnej infraštruktúry, k revitalizácii verejných priestranstiev a ochrane územia pre živelnými pohromami. V období r. 2015 - 2020 boli vybudované protipovodňové opatrenia (12 000 EUR). Zrealizovaná bola aj úprava parkových priestorov v r. 2017 (38 418 EUR) a následná revitalizácia parku v r. 2018 (5 860 EUR), vybudovaný bol zberný dvor v r. 2015 - 2019 (164 416 EUR).

Aktivity, ktoré nebolo možné vzhľadom na nedostatok finančných zdrojov splniť, sa môžu premietnuť do ďalšieho programového obdobia, resp. do zásobníka projektov.

3.2 AKČNÝ PLÁN PROJEKTOV OBCE NA ROKY 2021 – 2027

Zmyslom a aj výsledkom úspešného strategického plánovania regionálneho rozvoja obce je realizácia akčného plánu projektov (tab. 38). Ide o plán, ktorý definuje jednotlivé kroky pri plnení PHSR obce s ohľadom na jeho momentálne finančné, personálne a technické kapacity a naliehavosť navrhnutých aktivít. Je v ňom načrtnuté smerovanie rozvoja obce.

Tab. 38 - Akčný plán projektov obce Kolta na roky 2021 – 2027

Č.	Názov projektu	Predpokladaný rok realizácie	Predpokladané náklady (v EUR)	Štruktúra predpokladaných zdrojov financovania (v EUR)			Väzba na integrovanú územnú investíciu (IÚI)
				štátny rozpočet	súkromné	vlastné	
1.	Vybudovanie chodníka	2026	148 000				6
2	*Záchrana NKP Kúria rodiny Kurthy	2025	800 000 €				2
3.	*Výsadba stromov v obci	2022-2023	18 000 €				5
4.	*Rekonštrukcia miestnych komunikácií	2022	100 000 €				6
5.	*Vybudovanie chodníka smer Nové Zámky	2022	150 000 €				6
6.	*Zateplenie ZŠ Kolta	2022-2023	200 000 €				7
7.	*Výstavba bytovky	2022	750 000 €				12, 7
8.	*Vybudovanie dopravného ihriska	2022	30 000 €				12
9.	*Rekreačné - športové plochy	2022	50 000 €				12
10.	*Rekonštrukcia domu služieb	2022-2023	30 000 €				12

Poznámky: *zaradené v IÚS/PHSR NSK do roku 2030

Zdroj: Interné materiály OcÚ Kolta, 2021, IÚS/PHSR NSK do roku 2030; spracované autorkami

4 REALIZAČNÁ ČASŤ

Vypracovaním a schválením výsledného dokumentu proces strategického plánovania nekončí. PHSR je dokument živý, otvorený, reagujúci na zmeny. Proces plánovania však vyžaduje aj potrebu priebežného vyhodnocovania procesu realizácie aktivít, resp. jeho monitorovanie. Monitorovanie je nevyhnutné, pretože zaisťuje vykonanie akcií a udržanie úsilia na dosiahnutie cieľov tým, že uskutočňuje opatrenia na prispôsobenie sa prípadným zmenám v dostupných alebo požadovaných zdrojoch, prípadne zmenám prostredia ako takého. Akčný plán opatrení rozvoja obce je preto potrebné každoročne aktualizovať.

Definovanie konkrétnych projektov je len prvým krokom, prostredníctvom ktorého možno posunúť stratégiu bližšie k realizácii. V ďalšej fáze je potrebné vytvoriť organizačné štruktúry, ktoré budú zabezpečovať realizáciu cieľov. Preto treba zriadiť pracovnú skupinu pre implementáciu a delegovať na ňu túto úlohu. Pracovná skupina by mala vyvíjať činnosť v úzkej väzbe na obecné zastupiteľstvo a na jeho odborné komisie. Podstatou jej činnosti bude podnikat' kroky smerujúce k realizácii projektov, pripravovať projekty a koordinovať aktivity účastníkov rozvojového procesu. Vzhľadom k skutočnosti, že garantom väčšiny projektov je obec, možno predpokladať personálne prekrývanie činností administratívnych štruktúr miestnej samosprávy s poslancami a pracovnou skupinou.

Pracovná skupina pre implementáciu by okrem úlohy „transformovať strategickú víziu a ciele na skutočnosť“ mala plniť aj monitorovaciu úlohu. Jej náplňou bude sledovať zmeny v smerovaní vývoja obce, zmeny vonkajších podmienok rozvoja, ako aj nové požiadavky obyvateľov a ďalších cieľových skupín (návštevníkov, podnikateľov). Na základe zistených skutočností je potrebné uskutočniť revíziu aktuálnosti strategických cieľov, čo môže viesť k ich prípadnému prehodnoteniu. Obdobne by sa mal aktualizovať aj zásobník projektov - úspešne zavŕšené projekty by mali byť priebežne nahradzované novými projektmi, podporujúcimi kontinuitu v dosahovaní stanovených cieľov. Špeciálnym nástrojom pre uskutočňovanie monitoringu sú kvantitatívne indikátory úspešnosti projektu, ktoré pomôžu odpovedať na otázku „či sa darí dosahovať to, čo sme si stanovili, či postupujeme správnym smerom“.

Pracovná skupina pre implementáciu a monitoring by sa mala schádzať na spoločných stretnutiach aspoň raz za rok. Na stretnutí by sa zhodnotilo plnenie plánu, doterajší postup realizácie a prediskutovali a odsúhlasili zmeny v pláne.

Odporúčané zloženie pracovnej skupiny:

- starosta obce,
- odborné komisie obecného zastupiteľstva,
- podnikateľské subjekty,
- zainteresovaní obyvatelia (ktorí deklarovali záujem participovať v skupine),
- predstavitelia subjektov spolupracujúcich na realizácii aktivít/projektov.

Odporúča sa tiež pre každý kalendárny rok, vo väzbe na zasadnutie pracovnej skupiny, pripraviť na báze akčných plánov aj operatívne plány, ktoré by podrobne definovali úlohy a kroky pri realizácii jednotlivých projektov v danom roku. To je obzvlášť vhodné v prípade viacročných projektov.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce bude po schválení jeho znenia v obecnom zastupiteľstve zverejnený na internetovej stránke obce a v tlačenej forme verejne prístupný aj na obecnom úrade.

5 FINANČNÁ ČASŤ

Realizáciu opatrení a aktivít predstavujú finančne náročné projekty (tab. 38), preto je dôležité identifikovať finančné zdroje, ktoré umožnia ich realizáciu. Finančné prostriedky potrebné na realizáciu projektov, tak ako boli definované v PHSR obce, budú pochádzať z týchto zdrojov:

1. verejné zdroje (štátny rozpočet, rozpočet obce)
2. súkromné zdroje,
3. Európske štrukturálne a investičné fondy (EŠIF).

Verejné zdroje

Zo štátneho rozpočtu sa poskytujú do rozpočtov obcí a do rozpočtov vyšších územných celkov dotácie.

Mestá a obce majú obmedzené možnosti získavania grantov zo štátneho rozpočtu na rozvojové aktivity. Nenávratný finančný príspevok pre investičné projekty (napr. výstavba obecných nájomných bytov) je možné získať prostredníctvom Štátneho fondu rozvoja bývania. Dôležitú úlohu pri realizácii environmentálnej infraštruktúry plní Environmentálny fond.

Rozpočet obce je základným zdrojom financovania jej aktivít. Keďže výška voľných finančných prostriedkov obce je limitovaná, je preto vhodné prostriedky obecného rozpočtu použiť najmä na:

- zabezpečenie prípravy projektov – projektová dokumentácia a príprava žiadostí na čerpanie eurofondov,
- spolufinancovanie projektov,
- financovanie bežných aktivít – neinvestičné aktivity v oblasti služieb občanom a spoločenského života v nej.

Z analýzy rozpočtovej situácie obce vyplýva, že jej finančné zdroje neumožňujú uhrádzať plánované investície a preto bude dôležité získanie finančných prostriedkov z externých zdrojov. Je potrebné počítat' aj s variantom zamietnutia žiadosti o finančný príspevok. V takom prípade bude potrebné určiť náhradné zdroje financovania. Niektoré projekty bude možné realizovať v redukovanom rozsahu alebo na etapy (rozložené na dlhšie časové úseky) z obecného rozpočtu. V prípade iných projektov, najmä takých, ktoré sú schopné generovať zisky, prichádza do úvahy spoluúčasť súkromného sektora alebo využitie bankových úverových produktov.

Súkromné zdroje

Súkromné prostriedky predstavujú najjednoduchšiu formu investovania, nakoľko ich použitie závisí výlučne od rozhodnutia ich vlastníka. Pri investovaní súkromných zdrojov investor primárne hľadá zisk. Ich význam pre regionálny rozvoj spočíva v tom, že obvykle prinášajú nové pracovné miesta, skvalitňujú služby pre návštevníkov obce i pre miestnych obyvateľov.

Investovanie súkromných prostriedkov do neziskových aktivít je zatiaľ zriedkavé. Rovnako ako v zahraničí, častejšie je realizované investovanie na báze Joint Ventures – t.j. vytvárajú sa podniky so spoločným kapitálovým vkladom verejného subjektu (miestnej samosprávy) a súkromnej spoločnosti.

Vzhľadom k obmedzenej investičnej sile ekonomických subjektov pôsobiacich v obci bude potrebné zamerať pozornosť najmä na externé subjekty a aktívne vyhľadávať potenciálnych investorov.

Európske štrukturálne a investičné fondy (EŠIF)

Európska regionálna politika si kladie za cieľ vyrovnávanie rozdielov medzi regiónmi v zmysle finančnej solidarity. Aby SR mohla v čerpať finančné prostriedky zo štrukturálnych fondov, bola vypracovaná Partnerská dohoda SR 2021 – 2027, ktorej schválenie Európskou komisiou sa očakáva v 2. polroku 2021.

Čerpanie finančných zdrojov sa v aktuálnom programovom období bude realizovať, na rozdiel od deviatich operačných programov v predchádzajúcom programovom období, prostredníctvom iba jedného Operačného programu Slovensko.

Informácia o príprave návrhu Partnerskej dohody Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027 a návrh rozdelenia národnej alokácie (23.4.2021) je zverejnený na <https://www.partnerskadohoda.gov.sk/programove-obdobie-2021-2027/>.

Nové programové obdobie 2021 - 2027 prináša zmeny v celkovej alokácii finančných prostriedkov, ako aj zmeny prioritných smerov podpory. Preto bude potrebné overiť a následne aktualizovať možnosti financovania projektov obsiahnutých v tomto dokumente.

6 ZÁVER

Získanie finančnej podpory z verejných zdrojov (európskych, štátnych alebo regionálnych) si v súčasnosti vyžaduje existenciu spracovanej rozvojovej stratégie - republikovej, regionálnej, subregionálnej i lokálnej. Vyžaduje to aj Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, resp. jeho novela Zákon č. 309/2014 Z. z. Podľa tohto zákona majú mať obce schválený program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (PHSR), ktorý by mal byť v súlade s rozvojovými dokumentami vyššej hierarchickej úrovne.

Príprava PHSR je pomerne zložitá cesta, ktorá si vyžaduje určitú vopred stanovenú postupnosť krokov, ktoré na seba logicky nadväzujú. Cieľom PHSR nie je vyriešiť všetky problémy, ktoré sa v obci vyskytujú, ale načrtnúť smer, ktorý vytvorí vhodné podmienky pre ich riešenie. Cieľom je vytvoriť programový dokument pre podporu rozvoja obce aktivizáciou a koordináciou všetkých ekonomických, kultúrnych a spoločenských subjektov tak, aby bol maximálne využitý potenciál územia na dosiahnutie ekonomickej, kultúrnej a spoločenskej prosperity celej obce pri akceptovaní princípov udržateľného rozvoja.

Spracovaný dokument PHSR predstavuje súčasný stav i perspektívy rozvoja obce, ktorá sa snaží zlepšiť životné podmienky svojich občanov i uspokojiť nároky návštevníkov.

Najväčšou devízou obce sú však jeho obyvatelia, ktorí z veľkej časti majú o život vo svojej obci záujem a na jej rozvoji sú ochotní participovať.

Hlavným cieľom PHSR obce je zlepšiť kvalitu života jeho občanov, vytvoriť podmienky pre ekonomický rozvoj a presadzovať koncept udržateľného rozvoja obce.

Preto vyjadrujeme presvedčenie, že v spolupráci s vedením obce sa obyvateľom tohto územia v ich snahe zlepšiť si životné podmienky aj vďaka získaniu finančných prostriedkov z verejných i neverejných zdrojov bude len dariť.

7 ZOZNAM INFORMAČNÝCH ZDROJOV

1. Bazálny environmentálny informačný systém sídiel. 2020. <http://www.beiss.sk/>
2. Borguľa, M. 2004. Územný plán obce Kolta. Nitra : Stavoprojekt Nitra, 2004. 43 s. <https://www.kolta.sk/obec/uzemny-plan-obce/>
3. Čepelák, J. 1980. Živočíšne regióny. Mierka 1 : 100 000. In: Atlas SSR. Mazúr, E. red. Bratislava : SAV; SÚGaK, 1980, s. 93.
4. Čomor, Š a kol. 1997. Kolta 1337-1997. Kolta : Obecný úrad, 1997. 17 s.
5. Čurlík, J., Šály, R. 2002. Zrntosť pôdy. Mierka 1 : 500 000. In: Atlas krajiny Slovenskej republiky. Bratislava : MŽP SR, Banská Bystrica SAŽP, 2002. s. 110-111. ISBN 80-88833-27-2
6. DATAcube. Štatistický úrad Slovenskej republiky. 2020. <http://datacube.statistics.sk/>
7. Dubcová, D., Kramáreková, H., Oremusová, D. 2007. PHSR združenia obcí Termál na roky 2007 – 2013. 94 s.
8. Dubcová, A., Kramáreková, H., Oremusová, D. 2015. PHSR združenia obcí Termál 2014 – 2020. 104 s.
9. Dubcová, A., Kramáreková, H., Oremusová, D. 2007. PHSR obce Kolta na roky 2007 – 2013. 39 s.
10. Dubcová, A., Kramáreková, H., Oremusová, D. 2014. PHSR obce Kolta na roky 2014 – 2020. 55 s.
11. Encyklopédia Slovenska. 1980. Zväzok I.-VI. Encyklopedický ústav SAV – Veda Bratislava.
12. Futák, J. 1980. Fytogeografické členenie. Mierka 1 : 100 000. In: Atlas SSR. Mazúr, E. red. Bratislava : SAV; SÚGaK, 1980, s. 88.
13. Heidema, E. a kol. 2007. Stratégia integrovaného rozvoja mikroregiónu Termál. VVMZ s.r.o., 2007, 41 s.
14. Interné materiály obce Kolta, 2020.
15. Jurko, A. 1972. Druhotná vegetácia. In: Lukniš, M. a kol. Slovensko 2: Príroda. Bratislava: Obzor, 1972, s. 574.
16. Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 (KURS 2001) v znení KURS 2011. <https://www.mindop.sk/ministerstvo-1/vystavba-5/uzemne-planovanie/dokumenty/uplne-znenie-kurs2001-v-zneni-kurs2011>
17. Lapin, M. a kol. 2002. Klimatické oblasti. Mierka 1 : 1 000 000. In: Atlas krajiny Slovenskej republiky. Bratislava : MŽP SR, Banská Bystrica SAŽP, 2002. s. 95. ISBN 80-88833-27-2
18. LEADER Nitriansky samosprávny kraj. 2020. <https://www.leadersk.sk/>
19. Maglocký, Š., 2002. Potenciálna prirodzená vegetácia. Mierka 1 : 500 000. In: Atlas krajiny Slovenskej republiky. Bratislava : MŽP SR, Banská Bystrica SAŽP, 2002. s. 114-115. ISBN 80-88833-27-2
20. Malík, P., Švasta, J. 2002. Hlavné hydrogeologické regióny. Mierka 1 : 1 000 000. In: Atlas krajiny Slovenskej republiky. 1. vyd. Bratislava : MŽP SR, Banská Bystrica : SAŽP, 2002, s. 104. ISBN 80-88833-27-2
21. Mazúr, E., Lukniš, M. 1980. Geomorfologické jednotky. Mierka 1 : 500 000. In: Atlas SSR. Mazúr, E. red. Bratislava : SAV; SÚGaK, 1980, s. 54-55
22. Metodika tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja. 2020. Bratislava : Úrad podpredsedu Vlády SR pre investície a informatizáciu. 50 s.
23. Michalko, J. a kol. 1986. Geobotanická mapa ČSSR. Textová a mapová časť. Bratislava : Veda. 163 s.

24. Obec Kolta. Oficiálne webové sídlo obce. 2020. <https://www.kolta.sk/>
25. Oremusová, D. 2009. Geografické aspekty regionálneho rozvoja mikroregiónu Termál. Nitra : UKF, 2009. 146 s. ISBN 978-80-8094-559-6
26. Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2014 – 2020. <http://www.partnerskadohoda.gov.sk/>
27. Plesník, P. 2002. Fytogeograficko-vegetačné členenie. Mierka 1 : 1 000 000. In: Atlas krajiny Slovenskej republiky. 1. vyd. Bratislava : MŽP SR, Banská Bystrica : SAŽP, 2002, s. 113 ISBN 80-88833-27-2
28. Priechodská, Z., Harčár, J. 1988. Vysvetlivky ku geologickej mape SV časti Podunajskej nížiny. Mierka 1 : 50 000. Bratislava : GÚ DŠ, 1988. 114 s.
29. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja 2016 – 2022. Strategická, programová, realizačná a finančná časť. Nitra : NSK, 2016. 98 s.
<https://www.unsk.sk/zobraz/sekcii/dokumenty-regionalneho-rozvoja>
30. Program odpadového hospodárstva obce Kolta na roky 2016 – 2020. 2016.
31. Program rozvoja vidieka SR na programové obdobie 2014 – 2020. <https://www.mpsr.sk/index.php?navID=935&navID2=935&sID=43&id=8644>
32. Regionálne štúdie nerastných surovín okresu Nové Zámky. 1996. Bratislava : Geologická služba MŽP SR. 180 s.
33. Reško, A. 2014. Kolta. Sídlo Kürthyovcov. Komárno : Nec Arte, 2014. 359 s. ISBN 978-80-89675-03-6
34. Retrospektívni slovník obcí ČSSR 1850-1970. 1978. Praha : Federální statistický úřad, 1978. 94 s.
35. Ružička, M. a kol. 1996. Biotopy Slovenska. Bratislava : Ústav krajinej ekológie SAV, 1996. 192 s. ISBN 80-967527-3-1
36. Sčítanie obyvateľstva, domov a bytov Slovenska 2001 – definitívne výsledky. 2002. Štatistický úrad SR, Bratislava.
37. Sčítanie obyvateľstva, domov a bytov Slovenska 2011 – definitívne výsledky. 2012. Bratislava : Štatistický úrad SR.
38. Stanová, V., Valachovič, M. (eds.). 2002. Katalóg biotopov Slovenska. Bratislava : DAPHNE – Inštitút aplikovanej ekológie, 2002. 225 s.
39. Stratégia rozvoja vidieka NSK 2016 – 2022. https://www.leadersnsk.sk/images/dokumenty/strategia_final_print.pdf
40. Strategický a marketingový plán rozvoja cestovného ruchu v NSK na roky 2014 – 2020. <https://www.unsk.sk/zobraz/obsah/8418>
41. Šály, R., Šurina, B. 2002. Pôdy. Mierka 1 : 500 000. In: Atlas krajiny Slovenskej republiky. Bratislava : MŽP SR, Banská Bystrica SAŽP, 2002. s. 106-107. ISBN 80-88833-27-2
42. Šimo, E., Zaťko, M. 1980. Typ režimu odtoku. Mierka 1 : 100 000. In: Atlas SSR. Mazúr, E. red. Bratislava : SAV; SÚGaK, 1980, s. 65.
43. Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky. 2021. <http://maps.sopsr.sk/>
44. Štátny geologický ústav Dionýza Štúra. 2020. <https://www.geology.sk/geoinfoportal/mapovy-portal/geologicke-mapy/tematicke-mapy/>
45. Tarábek, K. 1980. Klimaticko-geografické typy. Mierka 1 : 100 000. In: Atlas SSR. Mazúr, E. red. Bratislava : SAV; SÚGaK, 1980, s. 64.
46. Tremboš, P., Minár, J. 2002. Morfologicko-morfometrické typy reliéfu. Mierka 1 : 500 000. In: Atlas krajiny Slovenskej republiky. Bratislava : MŽP SR, Banská Bystrica SAŽP, 2002. s. 90-91. ISBN 80-88833-27-2
47. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky, 2020. https://www.upsvr.gov.sk/statistiky.html?page_id=1247

48. Územný plán regiónu Nitrianskeho kraja. 2015.
<https://www.unsk.sk/zobraz/sekcii/uzemnoplanovacie-dokumenty-a-uzemnoplanovacie-podklady-kraja>
49. Vass, D. a kol. 1988a. Regionálne geologické členenie Západných Karpát a severných výbežkov Panónskej panvy na území ČSSR, Bratislava : GUDŠ
50. Vass, D. a kol. 1988b. Vysvetlivky k mape Regionálne geologické členenie Západných Karpát a severných výbežkov Panónskej panvy na území ČSSR. Mierka 1 : 500 000. Bratislava : GÚ DŠ, 1988. 65 s.
51. Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030 - dlhodobá stratégia udržateľného rozvoja Slovenskej republiky – Slovensko 2030 (2020).
<https://www.mirri.gov.sk/wp-content/uploads/2021/01/Slovensko-2030.pdf>
52. Výskumný ústav pôdozvedectva a ochrany pôd. 2020. <http://www.podnemapy.sk/default.aspx>
53. Základná mapa. 2020. <https://zbgis.skgeodesy.sk>
54. Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja (v znení zákonov č. 309/2014 Z. z., č. 378/2016 Z. z., č. 58/2018 Z. z., č. 313/2018 Z. z., č. 221/2019 Z. z., č. 134/2020 Z. z.)
55. Živnostenský register SR. 2020. https://www.zrsr.sk/zr_browse.aspx